

travanj, 2023.

GLASNIK

OPĆINE OMIŠALJ

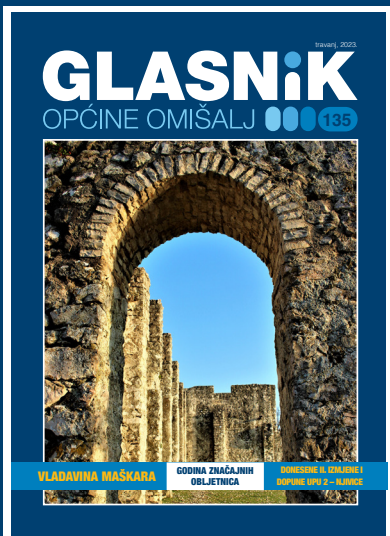
135

VLADAVINA MAŠKARA

**GODINA ZNAČAJNIH
OBLJETNICA**

**DONESENE II. IZMJENE I
DOPUNE UPU 2 – NJMCE**

GLASNIK Općine Omišalj

IZDAVAČ

Općina Omišalj
Prikešte 13
51513 Omišalj
opcina@omisalj.hr
www.omisalj.hr

ZA IZDAVAČA

mr. sc. Mirela Ahmetović

GLAVNA UREDNICA

Emma Jedrlnić

GRAFIČKA OBRADA

Yan Kamov, studio za grafički dizajn

NOVINARI

Emma Jedrlnić, Bogdana Čiča

FOTOGRAFIJE

Anticiklona d.o.o., Arhiva

TISAK

Kerschhoffset d.o.o.

NAKLADA

800 komada

Stavovi kolumnista „Glasnika“ nikako nisu stavovi uredništva te su za njih odgovorni isključivo autori.

OPĆINA OMIŠALJ

UVODNIK

Dragi stanovnici općine Omišalj, poštovani čitatelji „Glasnika“,

pred vama je prvi ovogodišnji broj našega glasila u kojem vas izvještavamo o svemu što se u proteklom razdoblju događalo, kao i o planovima i investicijama koje su u tijeku. A koliko smo bili u pravu s „guranjem“ i ne odustajanjem od naših projekata, unatoč višegodišnjem čekanju da se stvari pomaknu i izvade iz ladice državne administracije, govori i podatak o zakupu grobnih mjesta na novoizgrađenom dijelu groblja. Naša ulaganja u kvalitetu života stanovnika Njivica i Omišlja nastavljaju se pa su tako u tijeku izrada glavnog projekta za izgradnju Posebnog sabirnog mjesta (POSAM) i natječaj za izgradnju reciklažnog dvorišta. Općinsko je vijeće donijelo II. Izmjene i dopune UPU2- Njivice čime su stvoreni preduvjeti za gradnju POS-ovih stanova, uređuje se park kod Plave terase u Njivicama i krenut će uređenje zelene površine u ulici Brgučena u Omišlju, a trenutno se u cijeloj općini radi i na nizu financijski manjih zahvata i investicija koji uvelike olakšavaju život mještanima na „dnevnoj“ bazi. O svemu možete detaljnije pročitati u rubrici „Investicije“.

Ponosna sam što, zahvaljujući zajedničkim naporima, na otoku Krku prednjačimo u zbrinjavanju otpada i ovim putem želim zahvaliti svima vama koji ste pravilnim odlaganjem otpada učinili veliku stvar za održavanje kvalitete života svih nas. Vama koji još uvijek to ne činite poručujem da dobro razmislite što i kamo bacate i kakve posljedice to ostavlja na vaše i naše zdravlje. Svaki pojedinac svojim ponašanjem može spriječiti onečišćenje okoliša te tako smanjiti opasnost za zdravlje, a upravo je ono svima nama najvažnije. Mnogo toga ovisi o vama i potrebno je samo malo dobre volje i savjesnosti, stoga se pobrinimo da naše Njivice i Omišalj ostanu čisti.

U središtu zabavnih događanja bio je mesopust, vrijeme kada ključeve Općine preuzimaju maškare. Od dječjih reduta, maškaranih koncerata, preko *Bljak festa* i *Traškara*, do Riječkog karnevala i, završno, Mesopusnog utorka, i ovoga su karnevala naši *babani* pokazali koliko su maštoviti i organizacijski sposobni. Hvala im što je, zahvaljujući njima, naša

općina zaista živjela peto godišnje doba.

A svoje zlatno doba, odnosno zlatne godine, samozatajno žive brojni naši sumještani, Omišljani i Njivičari koji su prešli sedam, osam pa i devet desetljeća života, neki čak i proslavili zlatni, dijamantni, a rijetki i platinasti pir. Malo ih je, ali ih ima, stoga smo od ovoga, za nekoliko stranica debljeg, broja pokrenuli rubriku „Zlatne godine“ posvećenu našim sumještanima koji su već svojim zaslugama ušli u kroniku svojega mjesta, ali su i dalje, unatoč visokim godinama, vrlo aktivni i doprinose društvenom životu Omišlja i Njivica. U prvom ovogodišnjem broju čitajte o vrlo aktivnom omišaljskom bračnom paru Sormilić, gđi. Jelki i g. Antonu, koji su nedavno proslavili 50 godina braka.

Općina Omišalj ponosna je na sve svoje sportske klubove i sportaše koji djeluju i žive u njoj, bilo da osvajaju medalje ili samo treniraju i zaista nas veseli svaki, pa i najmanji sportski uspjeh. Malena smo općina, ali s velikim sportskim srcem i velikim brojem različitih sportaša. I u ovome broju popratili smo zbivanja sa sportskih terena, a posebno sam ponosna što su se upravo u Omišlju održale prve regionalne karate pripreme za selekciju i uvod talentiranih mladih natjecatelja u novoformiranu nacionalnu reprezentaciju Hrvatske u karateu za mlađe uzraste. Nadamo se da će uskoro i Njivice imati svojega predstavnika u karate reprezentaciji!

U godini smo u kojoj obilježavamo posebne obljetnice, a neke od njih su 30 godina od osnutka Općine Omišalj i bratimljenja s Comune di Taglio di Po, 40 godina KUD-a „Ive Jurjević“, 20 godina od prolaska pape Ivana Pavla II. kroz Omišalj, 50 godina od prvih opsežnih istraživanja na Mirinama... Sve to obilježiti ćemo prigodnim programima kroz cijelu godinu i nadamo se da ćete zaista uživati u onome što smo vam pripremili. Do tada, pred nama je Uskrs, a i pripreme za turističku sezonu su u punome jeku te vam svima želim zdravo, uspješno i aktivno proljeće i sretan i blagoslovljen Uskrs.

Vaša načelnica

VINCENZO MELONE (1947. – 2023.)

Počasni građanin Općine Omišalj

Početkom godine, puni tuge, na omišaljskom smo se groblju Sv. Duh oprostili od našega dragog prijatelja, počasnog građanina Omišlja, Vincenza Melonea.

U naš Omišalj došao je davne 1992. godine i odmah se zaljubio u njega, možda i zbog toga što ga je podsjetio na mjesto Cava dei Tirreni u kojem je rođen prije 76 godina. Stigao je u vrijeme koje je za nas bilo iznimno teško, u doba Domovinskog rata i odmah se dao u organiziranje karitativne pomoći iz grada Taglio di Po u kojem je bio gradonačelnik. Upravo na njegov poticaj pobratimljeni su 1993. godine Taglio di Po i Omišalj i tada je krenula intenzivna suradnja ta dva grada na kulturnom, obrazovnom i političkom području.

Vincenzo Melone uvijek je bio rado viđen gost u Omišlju, ali ne samo gost, postao je dijelom našeg mjesta te je 13. rujna 1999. proglašen njegovim počasnim građaninom.

Njegov rad nije ograničen samo na Taglio di Po i Omišalj, djelovao je u nizu organizacija i projekata diljem svijeta, boreći se za bolje i pravednije društvo. Dobio je niz priznanja i nagrada, među ostalim i Međunarodnu nagradu mira zbog njegove djelatnosti *neumornog graditelja solidarnosti* među narodima, a mi ćemo ga uvijek pamtit i kao našeg prijatelja i dobrotvora.

U ime svih stanovnika Omišlja i Njivica, zahvaljujemo mu za sve dobro što nam je napravio. Počivao u miru!

Društvo prijateljstva Omišalj – Taglio di Po

SADRŽAJ

2	UVODNIK / IN MEMORIAM	22	ZLATNE GODINE
3	IN MEMORIAM (STANISLAVA RADIMIRI)	24	TRADICIJA I KULTURA
4	OPĆINSKO VIJEĆE	26	MESOPUST
7	IZ RADA MJESNIH ODBORA	31	VREMEPLOV
8	INVESTICIJE	32	SPORT
11	AKTUALNOSTI	35	KOLUMNA: OMIŠJANSKA METROPOLA
16	TURIZAM	36	KOLUMNA: DR. BOZANIĆ
19	ODGOJ I OBRAZOVANJE		KOLUMNA: DR. BELAN
21	UDRUGE		

STANISLAVA RADIMIRI (1935. – 2022.)

Krajem studenog 2022. godine primili smo tužnu vijest da je svoj posljednji potez kistom na platnu života zauvijek načinila naša draga sumještanka, slikarica Stanislava Radimiri.

Iza sebe je ostavila bogat i svestrani likovni opus, od primorskih pejzaža, floralnih motiva, mrtve prirode i aktova, do sakralnih motiva i ikona, a posebnost je njezina rada izražavanje u različitim tehnikama, od akvarela, preko ulja na platnu i tempere, do zemljanih boja u fresco slikarstvu. Sa samo godinu dana, s roditeljima je iz rodne Ljubljane preselila u Zagreb, gdje je provela djetinjstvo i mladost. Tamo je pohađala školu primijenjene umjetnosti i već u šesnaestoj godini kreirala modele za

zagrebačke majstore obućarstva. Potom se posvećuje keramici, a zatim i slikarstvu.

Nakon školovanja radi u Studiju za crtani film „Zagreb film“, kao crtač, kopist na realizaciji animiranih filmova, do početka 60-ih, kada seli u Krapinske toplice gdje djeluje kao samostalna autorica i članica Hrvatskog društva likovnih umjetnika te izlaže na brojnim izložbama. U tom periodu intenzivno osmišljava i izrađuje narodne nošnje na drvenim lutkama i pločicama koje plasira na domaće i strano tržište.

Sredinom 70-ih dolazi u Omišalj gdje se, očarana starom jezgrom grada i podnebljem, gotovo dva desetljeća posvećuje slikanju primorskih motiva u akvarelu i ulju na platnu te ikonografiji. Aktivno sudjeluje u organizaciji brojnih kulturnih događanja, a s posebnom pažnjom pristupa realizaciji murala i freski u javnim prostorima. Omišljanima su dobro znane njezine freske u kapeli Presvetog Sakramenta u župnoj crkvi Uznesenja BDM te realizacija idejnog rješenja za spomenik palim borcima u II. svjetskom ratu u parku Sv. Mikul u Omišlju. Uspješno sudjeluje i na raznim natjecanjima za

PRIMORSKI MOTIVI

izradu idejnih rješenja, zaštitnih znakova i logotipa u sferi reklamne grafike. Krajem 80-ih odlazi u Italiju, gdje radi u studiju za obnovu i izradu prenosnih fresaka u Bresci te usavršava tehniku „affresco strappo“, slikajući replike velikih majstora. Tijekom četiri godine intenzivnog rada realizira preko 1600 m² fresaka. Potvrđuje sklonost oslikavanju anđeoskih lica i bogorodica te u vrlo složenoj, ali zanimljivoj tehnici

MOTIV IZ OMIŠALJSKE KAPELE

pronalazi vrhunac zadovoljstva u stvaralačkom radu. Izlaže na brojnim zajedničkim, ali i samostalnim izložbama u Hrvatskoj i Italiji. U studiju za izradu ikona u Bergamu izrađuje ikone na drvu i usavršava ikonografiju, čije je istraživanje započela još u 70-ima. Sredinom 90-ih osniva vlastiti slikarski studio, a 2000. odlazi u Vicenzu gdje se vraća prvoj ljubavi, keramici, i oslikava predmete od gline klasičnom i raku tehnikom.

Godine 2013. vraća se u voljeni Omišalj gdje do 2018. slika najdraže motive fresaka, a nakon toga odlazi u istarski Novigrad gdje slika minijature, motive cvijeća i anđela u akvarelu. Jedna od njezinih posljednjih realizacija je portret biskupa Mahnića (ulje na platnu), kojeg je 2020. g. donirala Krčkoj biskupiji u povodu 100. obljetnice njegove smrti. Uz freske u omišaljskoj župnoj crkvi i spomenik u spomen-parku Sv. Mikul, među najznačajnije njezine izvedbe ubrajaju se Gospa od zdravlja (ulje na platnu) u kapeli sušačke bolnice u Rijeci, Navještenje (ulje na lesonitu, benediktinski samostan u Pagu), Fratar (ulje na platnu, replika, franjevački samostan na Košljunu), Gospa Baselia (replika, freska u crkvi u Urgnanu, Italija) te Djeвица odmora (ulje na platnu, Arzignano, Italija).

Stanislave Radimiri sjećat ćemo se s posebnom zahvalnošću za njezin trag koji je ostavila voljenom Omišlju i otoku Krku.

Počivala u miru!

GOSPA OD ZDRAVLJA, SUŠAČKA BOLNICA

KONAČNO ZAVRŠENA VIŠEGODIŠNJA PROCEDURA DONOŠENJA UPU 2 – NJIVICE

U drugoj polovici veljače održana je 9. sjednica Općinskog vijeća na kojoj su se, među ostalim, našle sljedeće točke dnevnog reda: Prijedlog odluke o donošenju II. Izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja UPU 2 – Njivice, Prijedlog odluke o financiranju javnih potreba u Općini Omišalj u 2023. godini, prijedlozi analize stanja i plana razvoja sustava civilne zaštite na području općine Omišalj te Prijedlog zaključka o pokretanju postupka izbora članova Savjeta mladih i njihovih zamjenika.

Vijećnička pitanja: dječje igralište na Lokvici, cesta u luci Pesja, reciklažno dvorište...

Sjednica je započela usvajanjem Dnevnog reda i vijećničkim pitanjima. Vijećnika Brunu Požegu zanimalo je je li u planu gradnja dječjeg igrališta u ulici Lokvica. Odgovor je dobio od načelnice Mirele Ahmetović: - Poznata mi je ta inicijativa stanovnika, međutim, gradnja igrališta u ulici Lokvica nije u mojem predizbornom planu, kao ni u proračunu za 2023. godinu. Konkretno, u kratkom roku nećemo realizirati to igralište zato što se najbliže dječje igralište nalazi tek 150 m od te lokacije. Međutim, ova je Općina u posljednjih deset godina izgradila ili obnovila veći broj igrališta, posvećeni smo tome, ali trebamo realno sagledavati potrebe i onda planirati takve zahvate. Ne odbijam tu ideju, kao manji zahvat vjerujem da će se moći ostvariti, doći će na red i Lokvica, no trebamo raditi prema zadanom planu i prioritetima,

jedno po jedno. Također, u tom slučaju morat će se pronaći općinska parcela dostatna za gradnju takvog igrališta koje će poštivati sve sigurnosne i druge standarde.

Vijećnicu Marijanu Šunić zanimalo je što je poduzeto oko ceste koja vodi od Rive do plaže Pesja. – Radi se o tome da je obalni zid uz cestu u ingerenciji Županijske lučke uprave (ŽLU). Jedan dio je zaista propao i ŽLU je pristupila sanaciji i to će do početka ljetne sezone biti sanirano, međutim, kao načelnica sam tražila da ta sanacija bude primjerena tako da ju se može upotrijebiti prilikom čitave rekonstrukcije tog područja koju planiram izvršiti za vrijeme ovoga mandata. Šunić je interesiralo još i reciklažno dvorište, odnosno u kojem je stadiju taj projekt i kada se ide u realizaciju. – Proračunom su osigurana sredstva za izradu projektne dokumentacije koja je potrebna da bi, u suradnji s tvrtkom *Ponikve*, pristupili izradi pravog sabirnog mjesta, koje se ne nalazi tamo gdje je sadašnja lokacija, već na općinskoj čestici. Procedura je

uvijek ista: projektna dokumentacija pa realizacija. I sada mogu reći da ono što će nas sigurno kočiti jest spora državna administracija, izdavanje lokacijske i građevinske dozvole. To je nešto što ubija svaku, pa tako i našu, jedinicu lokalne samouprave koja želi nešto napraviti. Daleko bismo se brže razvijali da imamo pomoć državne i županijske administracije u izdavanju dozvola, na način da su efikasniji i brži kod tehničkih pregleda i da ne stajemo na tim stepenicama jer sredstava za realizaciju projekata imamo, isplanirali jesmo, kapacitete za izvršenje također imamo, no zapinjemo uvijek na istome, objasnila je načelnica Ahmetović.

Izglasana Odluka o donošenju II. izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja UPU 2 - Njivice (NA-1)

Procedura donošenja izmjena urbanističkog plana usvajanjem ove odluke je završila, drugim riječima ovo je tek formalizacija čitave procedure

koja je prethodila, obrazložila je uvodno načelnica i podsjetila vijećnike da je odluka o donošenju II. izmjena Urbanističkog plana donesena prije dvije godine, što još jednom potvrđuje sporu državnu administraciju. – Naime, u rujnu 2022. godine provedena je i procedura javne rasprave koja je trajala 15 dana, u okviru koje je bilo javno izlaganje na kojem je bio prisutan izrađivač te je prisutna javnost mogla postavljati pitanja i tražiti objašnjenje. Nakon toga su se primale primjedbe, zahtjevi, inicijative itd. na koje je Općina bila dužna odgovoriti, a potom se utvrdio konačni prijedlog plana i poslao na suglasnost u ministarstvo, gdje se ponovno sve vremenski odužilo dok, konačno, 24. siječnja ove godine nismo dobili suglasnost Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine na Konačni prijedlog II. izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja UPU 2 - Njivice (NA-1). Nakon sve te višegodišnje procedure i potvrde da je naš Urbanistički plan usklađen sa zakonskim propisima, ovo što danas usvajate je naš konačan prijedlog, kazala je načelnica i još jednom pozvala vijećnike da iskoriste priliku i postave pitanja nazočnoj predstavnicu izrađivača Urbanističkog plana UPU 2 – Njivice. Odluka je, dakako, izglasana jednoglasno, a pitanja koja su se postavljala ticala su se gradnje POS-ovih stanova u Njivicama.

Isključivo APN odlučuje koliko će se graditi stanova!

Općina Omišalj Urbanističkim je planom stvorila prostorno-planske preduvjete da se nešto smije graditi, odnosno da se neki zahvati u prostoru smiju učiniti. – Ovim smo izmjenama stvorili preduvjet da se na području na kojem se planiraju graditi POS-ovi stanovi smije izgraditi 30 do 40 stanova. To je samo mogućnost da se nešto realizira, a mi niti jednim planom ne izdajemo naredbu da se nešto mora učiniti, niti to smijemo učiniti. Urbanistički uvjet je da se u jednoj zgradi smije izgraditi 12 stanova, ne više od toga, međutim, može se izgraditi više zgrada. Ta odluka nije na nama, već na Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN), a mi smo samo stvorili mogućnost i preduvjete za gradnju, obrazložila je načelnica. Naime, Općina Omišalj sufinancira državni program poticajne stanogradnje, predaje zemljište na korištenje, obvezuje se izgraditi infrastrukturu (vodovod, kanalizaciju itd.), ali financiranje projektne

dokumentacije i izgradnju stanova čini Agencija. – Temeljem prikupljenog interesa i stanja na tržištu isključivo i samo Agencija odlučuje koliko će stanova izgraditi. Mi smo svoj dio i cijelu proceduru odradili savršeno i stvorili uvjete da, ako tako odluče, mogu izgraditi 30-40 stanova i dalje više ništa nije na nama, to je državni program. Ovdje smo da izguramo maksimalno, što god možemo. Nemojte zaboraviti da ovaj proračun pune građani općine Omišalj i ja sam za to da im se maksimalno pomogne, ali sve onako kako zakonska procedura dozvoljava i što je u našoj nadležnosti, zaključila je načelnica.

Inače, tijekom ovog izrazito kompleksnog procesa, Općina Omišalj poslala je dopis prijavljenim kandidatima s konačne liste da se informativno očituju jesu li još zainteresirani za kupnju stanova, nakon čega će se pristupiti revidiranju dostavljene dokumentacije. Poslije toga slijedi sklapanje predugovora o međusobnim pravima i obvezama kojim će se utvrditi načelna spremnost APN-a i Općine o pristupanju Programu POS-a te sklapanje ugovora o prijenosu prava vlasništva zemljišta u korist APN-a, uz obavezu APN-a na povrat dijela zemljišta na kojem se neće realizirati izgradnja građevine nakon provedbe parcelacije. Potom APN izrađuje projektni zadatak i daje Općini na suglasnost, provodi postupak

nabave za odabir izvođača i nadzora te sklapa ugovor o međusobnim pravima i obvezama na temelju Odluke Općine o visini naknade za zemljište i opremanje zemljišta komunalnom i drugom infrastrukturom. Tek tada slijedi izgradnja građevine, prezentacija stambenog objekta s katalogom stanova i odabir istih, ishođenje uporabne dozvole, sklapanje predugovora i ugovora o kupoprodaji te, završno, podjela ključeva.

Financiranje javnih potreba

Javni poziv za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro za 2023. godinu objavljen je 22. prosinca 2022. godine s rokom prijave od mjesec dana, a u Upravni odjel pristiglo je ukupno 68 prijava projekata/programa te su svi zadovoljili formalne uvjete. O prijavama je razmatralo Povjerenstvo za ocjenjivanje, a kriteriji kojima su se rukovodili prilikom ocjenjivanja bili su: usmjerenost programa ili projekta na društvenu korist i potrebe u zajednici u kojoj se provodi, definiran i dostižan cilj, definirani korisnici, određena vremenska dinamika i mjesto provedbe, stvaran odnos troškova i planiranih aktivnosti, kadrovska sposobnost prijavitelja, osigurano sufinanciranje iz drugih izvora, izvornost/inovativnost, sudjelovanje volontera, osigurano sufinanciranje iz sredstava EU, suradnja i partnerstva

s lokalnim vlastima i drugim tijelima i organizacijama civilnog društva i kvaliteta te dosadašnje suradnje s Općinom Omišalj. Prema uvodnom izlaganju Jelene Bigović, voditeljice Odsjeka za društvene djelatnosti i opće poslove, Povjerenstvo je predložilo financiranje 58 programa/projekata koji su udovoljili navedenim kriterijima, dok deset programa/projekata nije ostvarilo dovoljan broj bodova za financiranje. Odlukom o financiranju, koju su vijećnici usvojili, financirani su programi s područja folklorne tradicije i čuvanja običaja, izvedbene i likovne umjetnosti, obitelji, djece i mladih, braniteljskih udruga, zaštite životinja, gospodarstva, poljoprivrede, hobizma, čuvanja zdravlja i socijalne skrbi, potpore sportskim udrugama, tehničke kulture i rekreacije, DVD-a te pomoći i pokroviteljstva, a Odluku

o dodijeljenim sredstvima pojedinom programu/projektu može se pronaći na mrežnoj stranici Općine Omišalj.

Pokretanje izbora članova u Savjet mladih

Općinsko vijeće Općine Omišalj još je 2014. godine donijelo Odluku o osnivanju Savjeta mladih Općine Omišalj, savjetodavnog tijela Općinskog vijeća Općine Omišalj koje se osniva u cilju aktivnog uključivanja mladih u javni život Općine, a kojeg čine mladi u dobi od petnaest do trideset godina života, s prebivalištem ili boravištem na području općine Omišalj. Savjet mladih broji 5 članova, uključujući predsjednika i zamjenika predsjednika, a članove bira Općinsko vijeće na vrijeme od tri godine. Posljednje osnovani Savjet mladih

djelovao je od 2012. do 2014. godine, nakon čega su provedena još dva javna poziva za isticanje kandidatura za članove Savjeta mladih i njihove zamjenike, putem kojih nije pristigla niti jedna, odnosno zaprimljena je jedna kandidatura, nedostatna za osnivanje Savjeta mladih. Zaključkom s posljednje sjednice Općinskog vijeća ponovno je pokrenut javni poziv i postupak izbora članova Savjeta mladih za naredni period od tri godine.

Podsjećamo čitatelje i da su materijali sa svih održanih sjednica Općinskog vijeća javno dostupni na internetskoj stranici Općine Omišalj (www.opcinaomisalj.esjednice.hr/).

E.J.

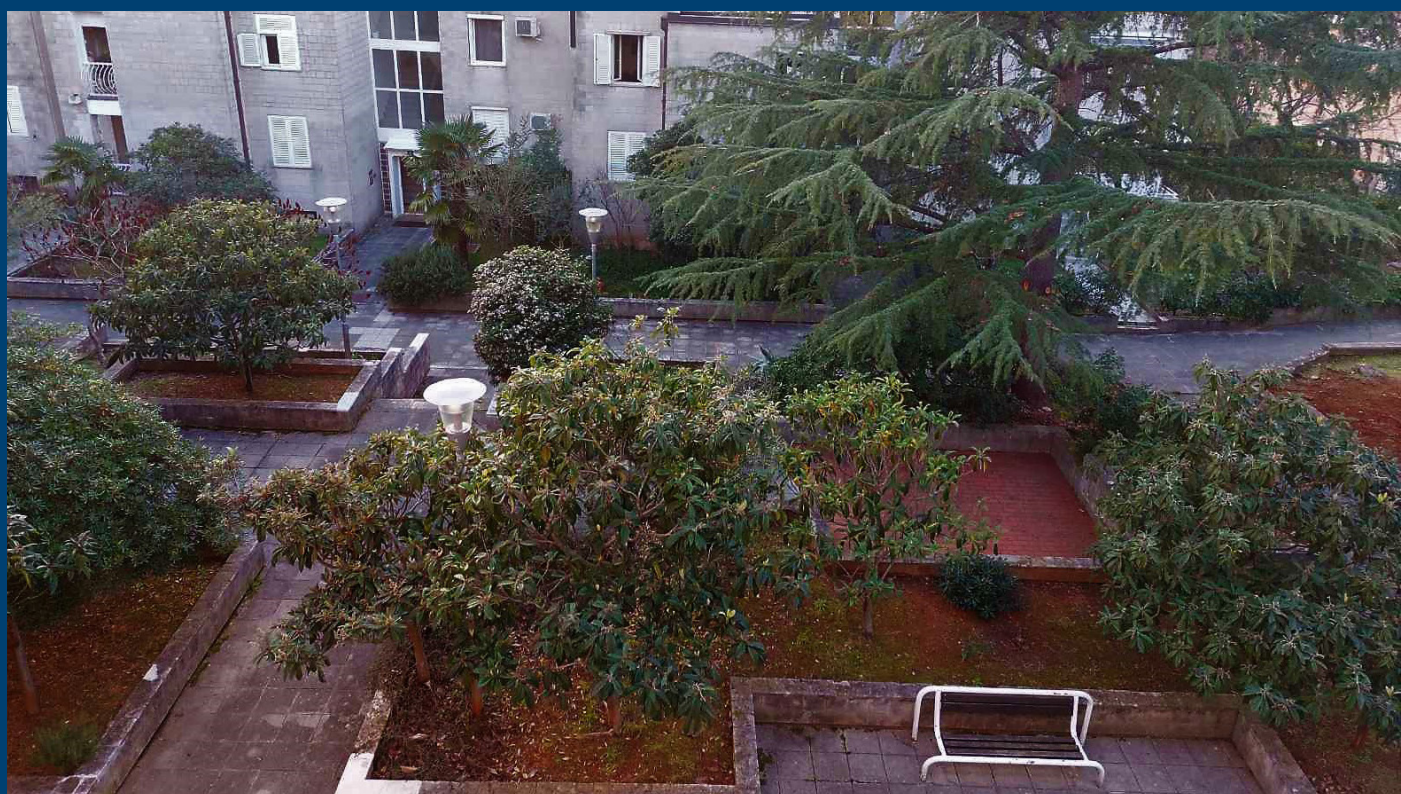
U PRVOM PLANU KOMUNALNA PROBLEMATIKA

Članovi Vijeća mjesnog odbora Omišlja i Njivica redovito se sastaju i aktivno raspravljaju o tekućoj problematici te svoje zaključke i prijedloge prosleđuju Upravnom odjelu Općine Omišalj. Obično je na dnevnom redu komunalna problematika, stvari koje u svom mjestu svakodnevno zapažaju i koje im predstavljaju "trn u oku", a koje bi se mogle popraviti za ugodniji život svih mještana. Jedna od takvih stvari tiče se čišćenja trgova i podzemne garaže u naselju Kijac. Prema riječima Marka Mrakovčića, predsjednika Mjesnog odbora Njivice, mještani bi ponovno htjeli pokrenuti inicijativu čišćenja trgova visokotlačnom pumpom, što su nekada odrađivali sami stanovnici trgova i članovi DVD-a Njivice. Ukazali su i na problem čišćenja upojnih rešetki na trgovima koje su pune naplavina za vrijeme većih oborina, a predlažu i postavljanje javne rasvjete na ulazu u Trg ružmarina te na dijelu ulice Starča. Osluškujući želje mještana, predlažu i uređenje ulaza u njivičku poštu u smislu prilagođavanja vrata osobama s invaliditetom te prenose njihova negodovanja oko skraćenog radnog vremena lokalnih trgovina u naselju Kijac i Njivice. - Suradnja s

Upravnim odjelom Općine Omišalj, Turističkom zajednicom i *Pesjom* je vrlo korektna, u stalnoj smo komunikaciji i razmjenjujemo ideje i prijedloge, zaključio je Mrakovčić.

Članovi omišaljskoga Mjesnog odbora, na čelu kojeg je predsjednik Vedran Zec, također se bave komunalnom problematikom te redovito daju svoje prijedloge Upravnom odjelu. U posljednjem su periodu predložili da se saniraju stabla nagnuta na šetnicu Put mora, kao i sva ona koja onemogućuju potpunu vidljivost prometnih znakova na tom dijelu. Ukazali su i na problem koji se nakon kišnog razdoblja javlja na stepenicama koje vode od tržnice do parkirališta. Naime, nakon kiše stepenice postaju jako kliske te tako predstavljaju opasnost od lomova i ozljeda prolaznika. Uz to, predlažu komunalnom odsjeku da se očisti materijal koji je bačen uz prometnicu prema uvali Voz te da se na svim "kritičnim" mjestima bliže prometnici postavi veće kamenje kako bi se spriječilo daljnje nepropisno odlaganje otpada.

Što se sve gradi i na kojim se investicijama trenutno radi na području Njivica i Omišlja, čitatelje „Glasnika“ informira Luka Mihalović, pomoćnik pročelnika Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

PARKIRALIŠTE POD ORIŠINA

Nakon što su još krajem lipnja prošle godine završeni radovi na novouređenom parkiralištu Pod orišina u Omišlju, čekalo se priključak na električnu energiju, što je tvrtka *Hrvatska elektroprivreda d.d.* odradila tek sredinom siječnja. Stavljanjem u funkciju javne rasvjete i rampe na trećoj etaži parkirališta, konačno je zatražena uporabna dozvola. Tehnički pregled parkirališta odrađen je 9. ožujka te je dobivena spomenuta dozvola, a neposredno prije toga otklonjeni su svi evidentirani nedostaci.

Iz komunalnog društva *Pesja d.o.o.* javljaju da će Javni poziv za dodjelu rezerviranih parkirnih mjesta na korištenje biti objavljen tijekom travnja. Podsjetimo, stanovnicima stare gradske jezgre, po određenim kriterijima, bit će omogućen jednogodišnji zakup jednog parkirnog mjesta na trećoj etaži parkirališta.

JAVNI NATJEČAJ ZA RECIKLAŽNO DVORIŠTE

U drugoj polovici ožujka objavljen je Javni natječaj za osnivanje prava građenja na nekretninama u vlasništvu Općine Omišalj, u svrhu građenja građevine namijenjene gospodarenju otpadom, odnosno izgradnje reciklažnog dvorišta. Pravo građenja osniva se na rok od 20 godina od dana sklapanja ugovora, a početni iznos godišnje naknade, utvrđen procjenom ovlaštenoga sudskog vještaka, iznosi 5.873,53 EUR. Nositelj prava građenja obavezan je na stečenom pravu građenja izgraditi reciklažno dvorište za građevni otpad s pristupnim putem. Po završetku Javnog natječaja prihvatit će se najpovoljnija ponuda, odnosno ona koja uz ispunjenje uvjeta iz Javnog natječaja sadrži najviši iznos naknade za osnovano pravo građenja te je dostavljena pravovremeno.

U TIJEKU IZRADA PROJEKTA ZA IZGRADNJU POSAM-A

U tijeku je izrada glavnog projekta za izgradnju Posebnog sabirnog mjesta (POSAM). Cilj ovog projekta je da se sabirno mjesto konačno premjesti i dolično uredi na čestici u vlasništvu Općine Omišalj. Obuhvat zahvata reciklažnog dvorišta iznosio bi 2.000-2.5000 metara četvornih, a u sklopu izgradnje predviđena je i izgradnja parkirališta s kapacitetom od minimalno deset parkirališnih mjesta za kamione i pet parkirališnih mjesta za osobna vozila. Cijela će površina reciklažnog dvorišta biti ogradena visokom ogradom te, osim zelenog pojasa, asfaltirana ili betonirana, a

na njoj će se nalaziti spremnici, kontejneri i ostale potrebne posude i oprema. Pristup na javnoprometnu površinu ostvarit će se prilazom na nerazvrstanu cestu OMI-21, a u sklopu radova na izgradnji POSAM-a predviđena je i izgradnja prometno-manipulativnih površina s dovoljno jakim nosivošću. Predviđa se i zgrada za osoblje, a osim standardnih i press kontejnera, u sklopu reciklažnog dvorišta ugradit će se i jedan set polupodzemnih kontejnera. Gradnja reciklažnog dvorišta planira se prijaviti na javne pozive za sufinanciranje od strane raznih javnopravnih tijela.

UREĐENJE PARKA KOD PLAVE TERASE

Nakon što je dovršen postupak javne nabave i prihvaćena najpovoljnija ponuda za prvu fazu uređenja parka kod Plave terase u Njivicama, ona tvrtke *Izgradnja d.o.o.*, izvođač je započeo s radovima te se dovršetak istih, vrijednih 384.000 eura, planira do kraja svibnja.

REKONSTRUKCIJA JAVNE ZELENE POVRŠINE UZ ULICU BRGUČENA

Početkom travnja, kada je prikladno vrijeme za hortikulturalne radove, krenut će radovi

na najavljanom projektu uređenja cca 1.000 m² zelene površine na ulazu u Omišalj. Trenutno je u tijeku postupak javne nabave i odabir izvođača za investiciju vrijednu oko 50.000 eura.

Planiranim projektom obnove ovog poteza javnog zelenila uz novouređenu prometnicu i nogostup ostvarit će se sklad i poveznica prirodnih i sadržajnih elemenata, postojećih i novih, a taj će se dio pretvoriti u atraktivnu šetnicu kojom i sada prolaze brojni pješaci i rekreativci. Novom sadnjom oplemenit će se i zamijeniti devastirano i dotrajalo raslinje, formirati odmorišta s klupama, a postojeće će se raslinje, gdje god je to moguće, uklopiti u novo rješenje. Također, na svim površinama predviđa se izvedba sustava navodnjavanja sistema „kap po kap“, uz prethodnu drenažu i poboljšanje kvalitete tla. Omišalj će ovim zahvatom dobiti dostojnu kulisu ulaska u slikovito i povijesno naselje.

NOVA PROMETNA SIGNALIZACIJA

U tijeku su radovi na novoj prometnoj signalizaciji u središtu Omišlja, gdje se postavlja uzdignuta ploha. Podsjetimo, Općina Omišalj sklopila je ugovor sa Županijskom upravom za ceste PGŽ o zajedničkom financiranju izvođenja radova na postavljanju horizontalne i vertikalne

signalizacije na dijelovima ulica Brgučena i Medermuniće u središtu Omišlju, s ciljem smanjivanja brzine vožnje na tom dijelu i povećanja stupnja sigurnosti kretanja pješaka i djece u prometu. Radove vrijedne nešto više od 45.000 eura izvodi tvrtka *Dinocop d.o.o.*, a bit će dovršeni do kraja ožujka.

UREĐENJE POMORSKOG DOBRA

Kao i svake godine, Općina Omišalj izdvaja određena sredstva za uređenje pomorskog dobra. U 2023. godini tomu je namijenjeno 60.000 eura, a do početka ljetne sezone planira se uređenje dijela plaže Večja, točnije od rampe za invalide prema hotelu Jadran gdje u ljetnim mjesecima osvježene u moru traže brojni stanovnici Omišlja, ali i gosti obližnjeg hotela.

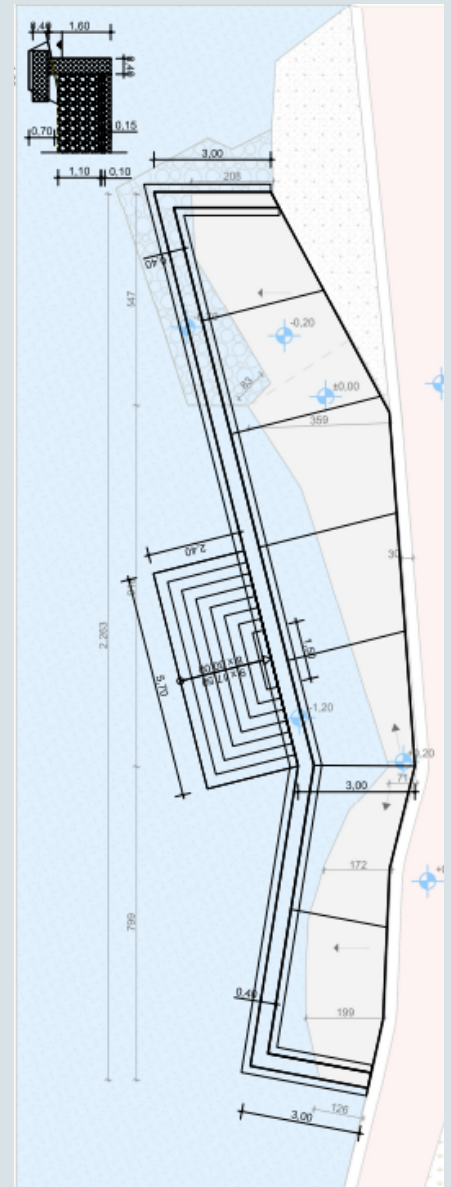

JAVNA RASVJETA

Do početka ljetne sezone u planu je ugradnja nekoliko novih rasvjetnih tijela, odnosno stupova javne rasvjete i to: na zahtjev stanovnika u ulici Pušća, od k.br. 19 do 29, ugradit će se dva stupa; u ulici Zagradi skinut će se dva postojeća te ugraditi pet novih stupova javne rasvjete; na zahtjev MO Njivice postaviti će se četiri stupa u ulicu Starča (kod sportskog igrališta).

Uz to, kako je najavljeno u prošlom broju „Glasnika“, postavljena je rasvjeta na mostić na Ribarskoj obali, čime je njivička luka dodatno zasjajala, pa i metaforički.

– Upravni odjel redovito dobiva upite za postavljanjem novih stupova javne rasvjete i zaista se trudimo, prema prioritarnim lokacijama i financijskim mogućnostima, ostvariti čim više takvih zahtjeva mještana, kazao je Mihalović.

NERAZVRSTANE CESTE

Kroz održavanje nerazvrstanih cesta do turističke sezone izvest će se sanacija 50-ak metara ceste koja vodi od rampe prema plaži Učka.

Također, u planu je priprema kolničke konstrukcije i ugradnje asfalta u dužini od 50-ak metara u ulici Lokvica.

Izvedena je i sanacija 40-ak metara kolničke konstrukcije u Njivicama, u predjelu od njivičke Place prema Križu.

Po završetku HEP-ovih radova na priključku na električnu energiju, izvedena je rekonstrukcija nogostupa u ulici Pod orišina.

NABAVA POLUPODZEMNIH KONTEJNERA

Općina Omišalj se prijavila na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti te dobila sredstva u iznosu od 60 posto ukupnih sredstava koja iznose 100.000 eura za ugradnju polupodzemnih kontejnera u Njivicama i Omišlju.

Trenutno je u tijeku procedura javne nabave te će uskoro dva seta polupodzemnih spremnika biti postavljena na nove lokacije: u naselju Kijac i Bjanižov.

ZAKUPLJENO VIŠE OD POLOVICE NOVIH GROBNIH MJESTA

Koliko se proširenje groblja Sv. Duh u Omišlju pokazalo kao isplativa i prijeko potrebna investicija, govori i podatak da je u vrlo kratkom roku od stavljanja u funkciju novog dijela groblja, odnosno od dovršetka gradnje i dobivanja svih dozvola 2020. godine, zakupljena, odnosno dana na korištenje većina slobodnog kapaciteta. Naime, od direktora komunalnog društva Pesja d.o.o., koje vodi brigu o omišaljskom groblju, dobili smo sljedeće podatke: od 36 novoizgrađenih niša, 72 posto odnosno njih 26 je dano na korištenje, a iste brojke vrijede i za ukope u zemlju. Od 36 jednostavnih grobnica, na korištenje je dano njih 23, odnosno 64 posto, dok je grobnica s policama zauzeto 6 od 22

ili 27 posto, a kazeta za urne 4 od 33 ili 12 posto.

Podsjetimo tek samo na dugotrajnu proceduru što je, po pitanju ovog važnog problema za Njivice i Omišalj, nedostatku grobnih mjesta, započela još davne 2011. godine, kada se krenulo s izradom prostorno-planske dokumentacije i detaljnog plana uređenja, a potom 2014. s otkupom terena od vlasnika privatnih parcela. Najveći kamen spoticanja i kočnicu u daljnjem izvršenju projekta, potpuno nepotrebno, predstavljale su dvije parcele u vlasništvu Republike Hrvatske te se na reakciju Državnog ureda za gospodarenje državnom imovinom

čekalo čak nekoliko godina. Konačno, nakon ishodovanja građevinske dozvole i dovršetka postupka javne nabave, krajem 2018. počeli su radovi na proširenju, u lipnju 2020. obavljen je tehnički pregled te je ishodovana privremena uporabna dozvola, a potom je raspisan javni poziv za dodjelu na korištenje slobodnih grobnih mjesta. U konačnici, za proširenje groblja Općina je iz proračuna izdvojila oko tri i pol milijuna kuna, a nevjerojatno je da cijela procedura još traje. Naime, nakon isteka roka privremene uporabne dozvole, nedavno je predan zahtjev Uredu za graditeljstvo za trajnom uporabnom dozvolom.

PROJEKT „TRANSFER – INTEGRIRANI MODELI UPRAVLJANJA ARHEOLOŠKIM PARKOVIMA“ PRIVEDEN KRAJU

Krajem siječnja u Beogradu je održana Završna konferencija projekta TRANSFER, a na njoj su sudjelovali i voditelji projekta iz Upravnog odjela Općine Omišalj Jelena Bigović, Natalija Dašek Strčić i Kristijan Lončarić. Konferencija je otvorena uvodnim govorom domaćina, nakon čega je svaki od projektnih partnera održao prezentaciju u kojoj je predstavio stečena iskustva i rezultate ostvarene kroz provedbu projekta. Izlagači su osobit naglasak stavili na planove upravljanja arheološkim parkovima, prethodno izrađene za svaki lokalitet, te na proces pripreme i provedbe pilot projekta na lokalitetima. Održana je i panel rasprava, odnosno okrugli stol na temu modela održivog razvoja arheoloških parkova. Završna aktivnost Konferencije bila je potpisivanje Strategije za održivo očuvanje i valorizaciju arheoloških parkova svih projektnih partnera. Spomenutim dokumentom definirane su premise i prijedlozi za održivo upravljanje i valorizaciju arheoloških parkova, što su utvrđeni temeljem stečenih iskustava kroz provedbu projekta.

Podsjetimo, projekt „TRANSFER - Integrirani modeli upravljanja arheološkim parkovima“, sufinanciran je kroz Europski transnacionalni program ADRION i ima za cilj razviti, prenijeti i distribuirati zajednički upravljački model za arheološke parkove, i to u obliku koji nadilazi tradicionalni pristup njihova očuvanja. Model zajedničkog upravljanja testirao se pilot-akcijama koje su se provodile u šest arheoloških parkova uključenih u projekt – parkovima Urbs Salvia (Italija), Antigonea (Albanija), Ptuj (Slovenija), Dodona (Grčka) te u Šibeniku i Omišlju, a projektni su se partneri fokusirali na nastajanja unapređenja, obogaćenja i osuvremenjenja prezentacije nalaza i vrijednosti arheološkog parka. Projekt, kojim se promiče suradnja osam europskih zemalja – Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Grčke, Italije, Crne

Gore, Srbije i Slovenije, vodili su stručnjaci talijanskog Sveučilišta u Macerati.

Dvogodišnji je projekt trajao do 31. siječnja ove godine, s budžetom nešto više od milijun eura, od čega je Omišlju, odnosno partnerima koji rade na prezentiranju arheološkog parka Fulfinum-Mirine, na raspolaganju bilo oko 1,2 milijuna kuna. – Osim kreiranja zajedničkog modela upravljanja takvim sadržajima, jedan od rezultata našeg angažmana je i nabavljena ICT oprema kojom će se osuvremeniti prezentacija objekata i arheoloških artefakata omišaljskoga arheološkog parka pa je tako Turistička zajednica Općine Omišalj na uporabu dobila tablete i VR head-setove te je kreirana besplatna aplikacija kroz koju će biti osuvremenjeni sadržaji i vrijednosti ovoga iznimno važnog kompleksa, rekao je Lončarić.

Kažimo i to da se ulaganja u Arheološki park Fulfinum-Mirine nastavljaju, bez obzira na završetak ovog europskog projekta. Štoviše, već se radi i na uključivanju u novi projekt,

odnosno nastavak projekta TRANSFER. - Općina Omišalj trenutno sudjeluje u pripremi prijave kao jedan od hrvatskih partnera u okviru Programa prekogranične suradnje INTERREG Italija - Hrvatska, koji predstavlja financijski instrument i koji podupire suradnju između teritorija ovih dviju europskih država članica. Opći cilj projekta je poboljšati kapacitete za očuvanje i valorizaciju arheološke baštine programskog područja, također u smislu mogućnosti za uključiv i održivi turizam. Ako projekt bude prihvaćen za sufinanciranje, Općina Omišalj će za arheološku lokaciju Fulfinum-Mirine kroz njega osigurati nove sadržaje u vidu digitalnih rješenja i poboljšane turističke ponude, kazala nam je Natalija Dašek Strčić, viša stručna suradnica za nekretnine i razvojne projekte.

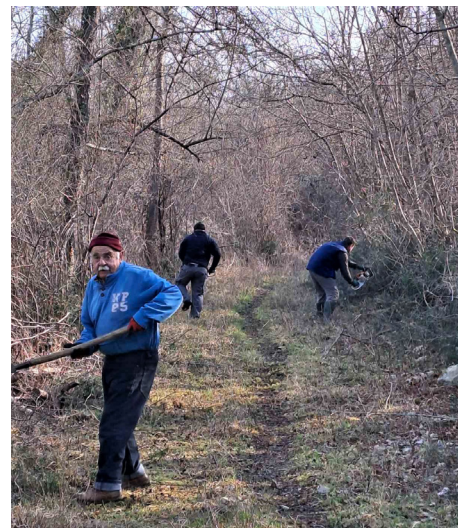
Uz navedeno, Općina Omišalj konstantno nastoji unaprijediti prezentaciju lokaliteta te samostalno planira i razrađuje projekt izgradnje interpretacijskog centra koji će biti na području arheološkog parka.

USKORO IZBORI ZA ČLANOVE VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA

Prve nedjelje u svibnju, točnije 7. svibnja, održat će se izbori za članove vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. U Općini Omišalj u proteklom je petogodišnjem razdoblju (2019. - 2023.) izabrano deset predstavnika albanske nacionalne manjine kojima je na čelu bio Međit Rušidi. Izbori se, inače, provode u županijama, gradovima odnosno općinama na čijem području pripadnici pojedine nacionalne manjine sudjeluju s najmanje 1,5 % u ukupnom stanovništvu županije, grada ili općine, u gradovima odnosno općinama na čijem području živi više od 200 pripadnika pojedine nacionalne manjine te u županijama na čijem području živi više od 500 pripadnika nacionalne manjine.

ČIŠĆENJE ŠUMSKIH PUTEVA I STAZA

Lovačko društvo „Šljuka 1924“ iz Omišlja u suradnji s Turističkom zajednicom Općine Omišalj održalo je akciju čišćenja šumskih puteva i staza, 5. ožujka 2023. godine. Dvadeset i tri vrijedna člana Lovačkog društva rezali su i micali granje, popravljali urušene suhozide i na taj način omogućili bolju prohodnost kroz šumu. Šumski putevi i staze imaju funkciju za prijevoz drva, šumskih radnika i mehanizacije. Služe također za radove vezane uz uzgoj, uređivanje i zaštitu šume te za pristup u slučaju požara. Zbog toga je važno stalno praćenje i održavanje prohodnosti, kazali su nam.

TIKO – TRANZICIJSKA INICIJATIVA OTOKA KRKA

HOĆEMO LI JESTI „ŠČ“?!

Malo je poznato da su se bake u Finskoj, zabrinute za budućnost svojih unuka, organizirale oko klimatske krize i tražile (i dobile priliku) da održe klimatski seminar finskim parlamentarima. Upozorile su ih da puno raspravljaju o ekonomiji i BDP-u, dok se uz njihovu šutnju događa „napad“ industrije na šume, goleme štete od klimatskih ekstrema, a sociološka istraživanja pokazuju da su mladi prestrašeni zbog toga što politika ne sluša znanost i što se zapravo ništa istinski djelotvorno ne poduzima da se uništavanja zaustave. Saznali smo ovo od Anu Harkki, jedne od tih baka, a u sklopu velikog okupljanja u živo i online, „Zajedno u akciji“, koje je nedavno organizirao Europski klimatski pakt. Bio je tu i podpredsjednik Europske komisije, Frans Timmermans. Naglasio je da zbog klime i bioraznolikosti moramo raditi velike poteze i da je to nemoguće bez sudjelovanja lokalnih zajednica. Složio se s Anu Harkki da se mora najozbiljnije slušati znanstvenike i da je dobitna kombinacija za djelotvorne klimatske akcije suradnja starih i mladih.

U svijetu je raširena pojava da politika „ne čuje“ dramatična upozorenja znanstvenika o tome što se kao posljedica djelovanja ljudi zbiva s planetarnom klimom i bioraznolikošću. Da bi se uništavanja zaustavilo organizirano je 27 svjetskih klimatskih konferencija i 15 o bioraznolikosti, no unatoč njima, emisije stakleničkih plinova nastavile su rasti, kao i izumiranje biljnih i životinjskih vrsta 100 do 10000 puta bržom dinamikom od one prirodne iz preindustrijskih vremena. Zbog toga se sada za opstanak mora boriti i ljudska vrsta – ugrožena su naša djeca i unuci!

Potaknuta ovakvim spoznajama i motivima, tranzicijska inicijativa TIKO, njeni članovi umirovljenici, odlučili su učiniti za svoje unuke ono što mogu, tamo gdje mogu – na lokalnoj razini. Znamo što nam prijeti pa smo pregledali novije planske dokumente Općine Omišalj i otoka Krka i uočili da isti nisu konzistentni s prijetnjama na koje znanstvenici upozoravaju. Zato smo odlučili razgovarati o tome s nositeljima odlučivanja u Općini. Da razmotrimo kako će vanjske prijetnje djelovati na naše osnovne potrebe. Kako ćemo se organizirati i prilagoditi za življenje bez fosilnih goriva (nafta, plina i ugljena) i uz sve izraženije klimatske ekstreme?

Kao prvo, predložili smo da svi novi planski dokumenti u fokus trebaju uzeti osnovne potrebe stanovništva i jačanje otpornosti zajednice na znanstveno najavljena krizna

događanja i prirodna ograničenja. Tom prilikom je dogovoreno da TIKO predloži polazišta za izradu novog prostornog plana iz navedene perspektive, što je i učinjeno. Također smo naglasili da će krizna događanja najjače uzdrmati sigurnost prehrane stanovništva. Industrijska poljoprivreda je na odlasku (ovisna je o fosilnim gorivima), klimatski ekstremi smanjuju prinose diljem svijeta pa će na slobodnom tržištu izgledno biti manje hrane. Hrvatska uvozi više od polovice svojih potreba u hrani, a na Krku samo 1,4% zaposlenih radi u statističkoj kategoriji poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo (uglavnom oko maslina i vinove loze). Stanovništvu Krka dnevni obroci se u najvećoj mjeri temelje na hrani koja je došla izvan otoka, a koju kupuju u trgovačkim centrima (čije poslovanje i samo postojanje ovisi o profitabilnosti). Sigurnost prehrane otočnog stanovništva ne nalazi se u opisu poslova ni jednog pravnog ili društvenog subjekta.

Kako je sigurnost prehrane kritično važna svakoj obitelji i pojedincu, ona mora postati dugoročni prioritet svim nositeljima odlučivanja. No, za postizanje samodostatnosti u prehrani potrebni su višegodišnji organizirani naponi zajednice. Zato TIKO predlaže, uz punu podršku *Pesje d.o.o.*, da se za početak krene s odmah provedivim akcijama (sa ili bez sufinanciranja iz fondova EU):

Transformacija javnih i drugih slobodnih površina u jestivi krajobraz. Posvuda saditi jestive kulture koje bi povećale

dostupnost hrane ranjivim skupinama. Pritom promovirati klimatski otporne vrste. Organizirati edukaciju stanovništva o agro-ekološkim poljoprivrednim metodama. Osnovati „biblioteku sjemena“. Formirati školske vrtove i educirati djecu o sadnji i čuvanju sjemena...

Ovdje ne stignemo spomenuti još mnoge ranjivosti oko kojih bi trebalo raditi. No, pokušajmo nešto naučiti od katastrofa koje su zadesile Tursku i Siriju.

Tamo su svi znali da žive na trusnom području pa ipak se kuće gradilo zakidajući na materijalima i mjerama sigurnosti – zbog novca. Mnogi su to znali, ali nisu reagirali. Sad, kad se dogodila katastrofa, hapšenja „odgovornih“ i „naknadna pamet“ administracije nimalo ne umanjuju patnje preživjelih. U tako velikim katastrofama karakteristično je da nakon kratkotrajne međunarodne pomoći i solidarnosti, u konačnici lokalne zajednice budu ostavljene da se sa svojim problemima nose kako znaju(!).

Vratimo se na Krk. Mi znamo da živimo na klimatski vrlo ranjivom području. Znamo i da vrlo malo ljudi proizvodi hranu – jer turizam donosi više novca. Znamo i da nam je sigurnost prehrane na „staklenim nogama“ i da ćemo se s tim i drugim problemima morati nositi sami. Pa pokušajmo ne ignorirati promjene koje znanstvenici najavljuju, nadajući se „možda to neće doći do nas“! Imati samodostatnu, solidarnu i jaku lokalnu zajednicu, u kojoj nitko nije prepušten sam sebi, dragocjena su svojstva za vremena prema kojima idemo!

TIKO je dobro povezan s Tranzicijskom mrežom i s ljudima koji su završili međunarodne tečajeve za pomaganje lokalnim zajednicama u njihovoj tranziciji da postanu samodostatne i otporne na krizna događanja. TIKO može doprinijeti procesu tranzicije Općine Omišalj (poželjno i drugih JLS-a i otoka), ali to može samo ako stanovništvo i JLS-e to doista hoće i žele. Naših šest prošlogodišnjih pokušaja da kroz razgovore o „Crvenom alarmu za čovječanstvo“ potaknemo tranziciju i saznamo žele li to otočani i JLS-e nisu bili uspješni. Pokušavat ćemo i dalje. To moramo zbog naših unuka! U svačijem je najboljem osobnom interesu da ne zatvara oči pred nezaustavljivim promjenama i da se uključi u jačanje otpornosti svoje zajednice na krizna događanja koja se više ne mogu izbjeći.

Za Tranzicijsku inicijativu TIKO, Z. Skala

ONEČIŠĆENJE MORA U VELJAČI

Tijekom veljače, nakon što je zamijećeno i prijavljeno onečišćenje mora oko Terminala za ukapljeni prirodni plin u Omišlju te u uvali Pesja od strane udruge *Eko Kvarner* i predsjednika Vjerana Piršića, Općina Omišalj zatražila je od tvrtke *LNG Hrvatska d.o.o.* očitovanje. Zaprimitelj je sljedeći odgovor: - Poštovani, vezano za Vaš upit, obavještavamo Vas da se Lučko područje Terminala za UPP, kopneni i morski dio, redovno obilazi svakih nekoliko sati te da unutar Lučkog područja Terminala za UPP nisu primijećena onečišćenja mora. Kao što je i definirano nadležnim

aktima, predmetno Lučko područje Terminala za UPP pod stalnim je nadzorom te možemo potvrditi da od početka rada Terminala za UPP do sada na Lučkom području nije došlo do onečišćenja mora. Implementirani sustavi, uspostavljene procedure kao i provođenje propisanih mjera zaštite okoliša, uz provođenje propisanog programa praćenja stanja okoliša, prevencija su svakog onečišćenja. Također, *LNG Hrvatska d.o.o.* u skladu s obvezama iz Rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš, provodi propisani program praćenja stanja okoliša te godišnja izvješća o

provedenim mjerenjima objavljuje na svojim mrežnim stranicama. Vezano za fotografiju koja se objavljuje na društvenim mrežama, na kojoj se nalazi Terminal za UPP, ista je preuzeta s aplikacije *Google Maps-a* te je nastala u vrijeme prirodne pojave cvjetanja mora koja se pojavljuje u određeno doba godine.

Promptno je reagirao i primorsko-goranski župan Zlatko Komadina koji je dao nalog za uzimanjem uzorka za analizu mora. - Što se tiče LNG-a, u javnosti je rečeno da je bilo zagađenje pa sam osobno dao nalog županijskom

SUFINANCIRANJE SADNICA

Kao i svakog proljeća već godinama unazad, u tijeku je tradicionalna suradnja s rasadnikom „P&B hortikultura Malinska“ za sve stanovnike općine Omišalj koji će po sniženim cijenama moći kupiti razni sadni materijal; lozne cijepove i voćne sadnice. Jedno se kućanstvo može predbilježiti za najviše pet voćnih sadnica i deset loznih cijepova koje u iznosu od 22 eura po kućanstvu sufinancira Općina. Spomenuti rasadnik odobrava 16 posto popusta na maloprodajnu cijenu sadnice, Općina Omišalj sufinancira s 50 posto preostalog iznosa, a razliku do pune cijene sadnica snosi naručitelj.

Nastavnom zavodu za javno zdravstvo da isplove s našom Kapetanijom i uzmu uzorke mora, izvijestio je Komadina na redovnoj konferenciji za novinare i rekao da su svi uzeti uzorci negativni, odnosno da su pokazali da nema biološkog zagađenja, niti da ima klora u smislu ispiranja cijevi kod LNG tankera. Dodao je i da je jedan uzorak na 500 metara od LNG terminala pokazao dosta prisutnih mrtvih mikroorganizama, što navodi na sumnju da je neki brod ispustio balastne vode.

ZA UREDNIJE NJIVICE I OMIŠALJ

Potaknuta komunalnim neredom kojeg svakodnevno neodgovorni pojedinci ostavljaju iza sebe te tako ugrožavaju svoje, ali i tuđe zdravlje te stvaraju negativnu sliku mjesta, načelnica Ahmetović uputila je pismo svim obveznicima komunalne naknade, ali i svim stalnim i povremenim mještanima Njivica i Omišlja kojeg prenosimo u nastavku, uz još jedan apel da se savjesno pridržavaju komunalnog reda za urednije i zdravije Njivice i Omišalj.

Poštovani stanovnici Njivica i Omišlja, dragi sumještani, ovim vam putem želim zahvaliti na vašem trudu, ustrajnosti, brizi i ozbiljnosti kojima pristupate po pitanju urednosti i čistoće naših dvaju mjesta. Možda će se nekome to činiti sitnicom no, vašim angažmanom oko pravilnog odlaganja otpada i prijavljivanja komunalnog nereda, učinili ste veliku stvar za održavanje kvalitete života svih nas. Ponosna sam što, zahvaljujući zajedničkim naporima, na otoku Krku prednjačimo u zbrinjavanju otpada.

Samo prošle godine pravilno je zbrinuto više od 25 tona komunalnog otpada, a općina Omišalj, s udjelom od 16 posto, treća je JLS na otoku po procijenjenoj količini prikupljenog otpada. Usporedbe radi, u 2019. godini na našem je otoku zbrinuto nešto manje od 23 tona komunalnog otpada. K tome otok Krk, zahvaljujući odvojenom prikupljanju otpada, recikliranju i kompostiranju, izbjegava preko 83% ukupnih potencijalnih emisija štetnih

plinova iz djelatnosti komunalnog sektora. Recikliranjem otpada smanjujemo emisiju CO2 za oko 20%, a ušteda emisije stakleničkih plinova u komunalnom sektoru po stanovniku otoka Krka iznosi 22% u odnosu na Republiku Hrvatsku.

No, iako iz godine u godinu napredujemo kako našim ulaganjima u infrastrukturu, sabirne i reciklažne centre i ljudske resurse, tako i vašim zalaganjem i odgovornim ponašanjem, još uvijek, gotovo svakodnevno, svjedočimo neredu kojeg iza sebe ostavljaju neodgovorni pojedinci. Dakle, svi naši zajednički naponi da Omišalj i Njivice učinimo boljim i kvalitetnijim za život padaju u vodu zbog inertnosti i loših navika pojedinaca koji neprikladno

odlažu otpad. Ovim pismom upućujem apel upravo njima. Trgnite se! Dobro razmislite što i kamo bacate i kakve posljedice to ostavlja! Svaki pojedinac svojim ponašanjem može spriječiti onečišćenje okoliša te tako smanjiti opasnost za zdravlje. A upravo je zdravlje svima nama najvažnije. Ako već nećete zbog sebe, činite to za svoju djecu, unuke, prauke, buduće generacije!

Ne bacajte kućni otpad u košarice za sitne otpatke, već koristite predviđene kante za odgovarajuću

vrstu otpada! Ne uništavajte našu prekrasnu prirodu, ne bacajte smeće u brig, podno, primjerice, Malih i Velih sten ili Dubca! Neka vam ne bude teško prošetati nekoliko stotina metara dalje, do poluukopanih spremnika.

Ne ostavljajte iza sebe smeće, već otpad! Odvajanje korisnih sastojaka otpada je zakonska obveza, ali prvenstveno apeliram na vašu savjest i molim za suradnju. Ako ne već zbog zaštite okoliša i očuvanja vašeg zdravlja, neka vam motiv za razvrstavanje otpada tada bude kontrola računa. Što bolje razvrstamo otpad kod kuće, to će manji dio završiti na obradi u centru za gospodarenje otpadom Mariščina, što znači da će i trošak biti manji jer je obrada otpada višestruko skuplja od njegova odlaganja na klasična odlagališta.

Koristite opcije prikupljanja otpada od vrata do vrata, koristite svoje pravo na jedan besplatan odvoz glomaznog otpada godišnje, odlažite otpad u poluukopane spremnike, odvozite otpad u reciklažna dvorišta. Posebno apeliram i na vlasnike kućnih ljubimaca: ponašajte se odgovorno, mislite na zdravlje, čistoću i urednost mjesta i pokupite izmet iza svojih ljubimaca.

Vjerujem da uz razum i dobru volju svih vas nema potrebe uspostavljati video nadzor svih javnih površina kao sustav naplate kazni za komunalni nered.

Mnogo toga ovisi o vama i potrebno je samo malo dobre volje i savjesnosti, stoga se udružimo i zajedno održimo naše Njivice i Omišalj čistima, kako im i dolikuje.

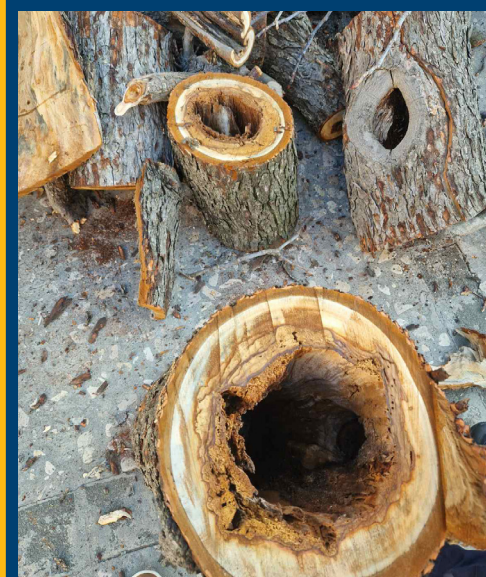
Vaša načelnica

AKTIVNOSTI „PESJE“

Razdoblje kada su biljke u stanju vegetacije je iza nas, baš kao i marčane bure koje su se raspuhale krajem veljače i početkom ožujka te napravile štetu i dodatan posao djelatnicima komunalnog društva Pesja d.o.o. koji su protekli period radno vrijeme proveli u redovitom i interventnom čišćenju i hortikulturnim radovima. Od potonjih istaknimo sadnju cvjetnih gredica s proljetnicama, orezivanje bilja oko škole, vrtića i sportskog igrališta u Omišlju, u ulici Prikešte, Stran, Medermuniće, Put mora i na svim parkiralištima. Orezivali su i stabla murvi i koprivića u ulicama Mala vraća i Vele

Njivice te parkiralište i trgove u naselju Kijac, uz sadnju proljetnih gredica na više lokacija. Također, uklonili su palme zaražene štetnikom, palminim drvotočom koji radi velike štete u deblu i uzrokuje smrt palme.

Spomenimo i da je Pesja bila zadužena za ugovaranje, postavljanje, održavanje i demontažu jedinog klizališta na otoku Krku tijekom zimskog perioda, a koje se nalazilo u omišaljskom Društvenom domu. U tijeku su intenzivne pripreme za ljetnu sezonu, odnosno priprema parkirališta, uređenje zelenih površina te čišćenje javnih površina i sanitarnih čvorova, a u suradnji

Tijekom ožujka posađeno je i mlado stablo kestena na omišaljskoj Placi, na istom mjestu gdje se donedavna nalazio višestoljetni kostanj kojeg je, zbog vrlo lošeg zdravstvenog stanja i narušene statike, prema prosudbi Fakulteta za šumarstvo i drvenu tehnologiju iz Zagreba - Zavoda za ekologiju i uzgajanje šuma, bilo potrebno srušiti prije no što ugrozi nečiji život, baš kao i stablo koprivića na Smitiru. Nadamo se da će i ovo stablo biti svjedok svakodnevnih zbivanja Omišljana i njihovih gostiju u stoljećima što slijede, baš kao i prethodno, te da će im u ljetnim mjesecima dobro služiti kao prirodna hladovina, a omišaljsku Placu s vremenom uresiti divnom krošnjom u svim godišnjim dobima.

steni, u spomen-parku Sv. Mikul te vodili brigu o zelenilu u Papinom perivoju.

U Njivicama su, pak, vrijedni djelatnici hortikulture orezivali stabla i drugo bilje u Ribarskoj ulici, Ulici Mate Balote i Nikole Lončarića te Krčine, uređivali su ulaz u

s Tranzicijskom inicijativom TIKO, u planu je provedba inicijative „Jestivi krajobraz“ kojom će se obuhvatiti sadnja bilja s jestivim plodovima na pogodnim i odgovarajućim lokacijama u općini Omišalj.

TZ OTOKA KRKA NA SAJMU U MÜNCHENU

Turistička zajednica otoka Krka sa svojim informatorima predstavila je turističku ponudu otoka na sajmu F.r.e.e. u Münchenu. Radi se o najvećem sajmu za putovanja i odmor koji se u glavnom gradu Bavarske održava još od 1970. godine. Bavarska je inače jedna od najbogatijih regija Europe i upravo nam iz te njemačke regije dolazi najveći broj gostiju. – Hrvatska je bila ovogodišnja zemlja partner sajma, što znači da je cjelokupni nastup i predstavljanje organizirala Hrvatska turistička zajednica u suradnji s 27 izlagača iz Hrvatske. Hrvatski štand nalazio se na zasebnom velikom prostoru od oko 400 četvornih metara i tijekom svih 5 dana sajma to je bilo mjesto gdje se održavao niz prezentacija, sastanaka, kulturno-umjetničkih i zabavnih programa te degustacija, prenijela nam je direktorica TZO Omišalj Andrea Orlić Čutul koja je također sudjelovala na sajmu. Kako doznajemo, organizatori sajma bili su impresionirani rekordnom posjećenošću, ali i medijskom pažnjom. – Najtraženije informacije na štandu PGŽ-a bile su one o kampovima, nautičkoj ponudi („island hopping“ ture, najam plovila) te o prijedlogu trasa za putovanje motorom. Velik broj posjetitelja potvrdio nam je da rado i

redovito posjećuju našu županiju, da dobro poznaju našu ponudu te da i ove godine planiraju svoj dolazak na Kvarner. Gosti iz Njemačke „drže“ udjel od 30% u inozemnim noćenjima, a velik broj njih dolazi upravo iz Bavarske. Iako je Kvarner u Njemačkoj dobro poznata auto destinacija, svakako trebamo spomenuti da se i dalje radi na promociji cjelogodišnje direktne avio linije *Croatia Airlines*-a koja iz Münchena leti

na Zračnu luku Rijeka, ali i avio linija *Easy Jet*-a, *Condor*-a i *Eurowings*-a koji ove godine također planiraju letove na otok Krk, zaključila je direktorica.

Dodajmo da je ovogodišnji sajam posjetilo 160 tisuća posjetitelja, a predstavilo se 900 izlagača iz više od 50 zemalja svijeta.

BESPLATNE EDUKACIJE ZA TURISTIČKE DJELATNIKE I IZNAJMLJIVAČE

Turističke zajednice s otoka Krka u ožujku su organizirale dvije besplatne *online* edukacije, odnosno *webinare* putem Zoom platforme te jednu edukaciju uživo, namijenjene turističkim dionicima s područja njihovih općina/grada.

S ciljem kvalitetne pripreme te upoznavanja s trendovima i novostima za nadolazeću turističku sezonu, predavači su temama obuhvatili sve bitne informacije povezane s poslovanjem, ali i prezentirali aktualnosti, mogućnosti oglašavanja te trendove na turističkom tržištu.

Prva je radionica, u suradnji s *Interligo d.o.o.*, Savjetovalištem za obiteljski smještaj, održana 6. ožujka, a bila je posvećena administrativnom poslovanju u 2023. godini (koje dokumente i knjige treba voditi iznajmljivač, prijava i odjava gostiju, cjenik, izdavanje računa, financijske obveze iznajmljivača, što sve prema Pravilniku mora imati apartman, plaćanje PDV-a na proviziju, E-porezna, dolazak inspektora u objekt itd.). Drugu radionicu od dva školska sata održalo je isto Savjetovalište 20. ožujka, a teme su bile novosti u oglašavanju, novosti u upravljanju objektom i upravljanje financijama u privatnom smještaju. U Velikoj vijećnici grada Krka 29. ožujka održano je predavanje uživo s temama

outdoor turizma, najnovijih trendova u cikloturizmu te unapređenjem kvalitete obiteljskog smještaja kroz projekt Kvarner Family i podbrend Bike Friendly. Predavači su bili mr. sc. Vedran Zubović s Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Maša Frković, *Travel. In* Turistička agencija te Marica Mogorović, djelatnica Turističke zajednice Kvarnera.

Organizacija ovih edukacija nastavak je višegodišnje prakse, kao jedna u nizu zajedničkih aktivnosti kojima se nastoji kontinuirano educirati turističke dionike te poticati na praćenje i prilagodbu turističkim trendovima.

UMJETNOST I VINO UZ MIRNU SIŠUL

Iz Turističke zajednice Općine Omišalj dobili smo zanimljivu najavu za radionice koje će, vjerujemo, biti uspješno posjećene. – Postoji likovna umjetnost, postoji i umjetnost stvaranja vrhunskih vina, a mi vam kroz 2023. godinu u Omišalj donosimo najbolje od oba svijeta: čak osam privatnih *Art & wine* evenata s Mirnom Sišul! Savršen je to spoj za sve kreativce i ljubitelje vrhunske kapljice,

bez potrebnog predznanja, samo s jednim uvjetom: željom za maštanje, uživanje i nezaboravno druženje u opuštenoj, kreativnoj atmosferi.

S početkom u ožujku, do kraja godine na repertoaru su radionice slikanja i izrade nakita pod vodstvom poznate akademske umjetnice, uz degustaciju aperitiva i 3 vrste vrhunskih vina. Svaka od radionica traje do tri sata, tijekom

kjih će Mirna uz neformalno, ugodno druženje sudionicima prenijeti zrnca mudrosti iz svoga bogatog umjetničkog iskustva. Rezultat? Vlastito umjetničko djelo, ali i pomicanje vlastitih granica i doživljaj koji otvara nove kreativne vidike. Prva u nizu radionica održat će se 29. ožujka, a sljedeći termini su 27. travnja, 31. svibnja, 20. lipnja, 21. rujna, 19. listopada, 16. studenog i 14. prosinca

u večernjim terminima. Zbog velikog interesa broj mjesta je ograničen, a prijave se primaju na e-mail info@visit-omisalj-njivice.hr ili putem telefona, na 051/846-243.

OPORAVAK ZRAČNOG PROMETA U ZRAČNOJ LUCI RIJEKA

Nakon dvije teške krizne godine uzrokovane pandemijom COVID-19, koja je u Zračnoj luci Rijeka dovela do pada prometa putnika od golemih 86% u 2020. g., odnosno 70% u 2021. g. u usporedbi s rekordnom 2019. g., u 2022. g. ostvaren je značajan oporavak zračnog prometa te je ostvaren promet od 164.086 putnika, što čini 82% pretpandemijskog prometa. Izuzetan je to rezultat, s obzirom na to da je u usporedbi

s 2021. g. promet porastao za nevjerojatnih 191%, unatoč značajnim problemima i izazovima koji su pogodili zračnu industriju kao posljedica pandemije, a odnose se na nedostatak osoblja na europskim aerodromima i aviokompanijama, zbog čega je došlo do brojnih kašnjenja i otkazivanja letova i u RH.

POTRAŽNJA ZNATNO VEĆA OD PLANIRANE UZROKOVALA KOLAPS NA EUROPSKIM AERODROMIMA

– Suočeni s potražnjom znatno većom od planirane nakon pandemije COVID-19, neki europski aerodromi zbog manjka radne snage ograničili su kapacitete putnika koje mogu opslužiti, što je dovelo do smanjenja prodajnih kapaciteta zrakoplova aviokompanija i otkazivanja letova zbog neisplativosti, dok drugi iz istog razloga nisu uspjeli pravovremeno opslužiti putnike

što je, pak, dovelo do značajnih kašnjenja letova. Problem manjka radne snage značajno je bio prisutan i u aviokompanijama koje zbog nedostatka kabinskog osoblja i posada nisu uspjele odraditi planirane rotacije, a osobito u slučaju kašnjenja kada su zbog nemogućnosti zamjene posade kojoj istekne *duty-time* bili primorani otkazati letove, objasnila je Vedrana Čubranić,

SRCOKRADICA PONOVO U AKCIJI

Turistička zajednica Općine Omišalj i ove se veljače pobrinula da Njivice i Omišalj izgledaju posebno za „praznik ljubavi“ te na nekoliko punktova postavila prigodnu dekoraciju. Iako smo još prošle godine zamolili srcokradicu da do ove veljače vrati ukradena srca i rekvizite s Ribarske obale, to nažalost nije učinio. Štoviše, i ove su godine uništena ili netragom nestala postavljena srca u Omišlju i Njivicama. Ako je ikada i bilo, sada zaista više nije nimalo smiješno otuđivati i uništavati dekoraciju TZO-a koja služi da nam svima bude lijepo i ugodno u našem mjestu.

voditeljica službe za poslovni razvoj riječke zračne luke. Od nje smo doznali da je i ZL Rijeka pretrpjela brojna otkazivanja letova uzrokovana navedenim problemima na europskim aerodromima, međutim na istoj nije bio prisutan problem s ljudstvom. – Dapače, početkom sezone zaposleno je 15 novih djelatnika, koji su u simbiozi s postojećih 20 djelatnika zajednički, tvoreći

savršen tim, bez ikakvih poteškoća odradili sav promet sezone. To možda i ne izgleda kao neki uspjeh, međutim kada se uzme

u obzir da je s jednakim brojem djelatnika odraden i gotovo trostruko manji promet 2021., odnosno isto čini polovicu djelatnika

iz 2018. kada je odraden jednak promet, lako se može zaključiti o kvaliteti aerodromskog tima i njihovoj efikasnosti, dodaje Čubranić.

IZVRŠNI REZULTATI ZL RIJEKA U 2022.

Navedeni izvrstan rezultat 2022. g. posljedica je iznimnog truda Uprave Zračne luke Rijeka u suradnji s njezinim suvlasnicima (MMPI, PGŽ, gradovima Opatijom, Krkom, Crikvenicom te Općinom Omišalj), kao i sustavom TZ-a i nizom sudionika turističkog sektora koji su zajedničkim naporima uspjeli povratiti gotovo sve redovne međunarodne linije koje su prometovale prije pandemije, ali isto tako i ugovorili nove linije. Naime, vratio se *Ryanair*, koji je 2021. g. otkazao svoje operacije za Rijeku, s tri međunarodne linije koje su prometovale čitavu ljetnu sezonu: Stockholm, Bruxelles Cherleroi i London Stansted, te *Condor Airlines* s dvije linije za Frankfurt i Duesseldorf, kao i *Air Serbia* za Beograd, koji su na Zračnoj luci Rijeka prometovali prije pandemije. Osim navedenih „povratnika“, nakon 15 godina vratio se i ključni avioprijevoznik zaslužan za njezin rekordan promet u 2006. i 2007. g., jedan od najznačajnijih niskotarifnih avioprijevoznika s tržišta Velike Britanije, *EasyJet*.

SMANJENJE LETOVA I BROJA PUTNIKA U 2023.

– Sukladno trenutnim najavama, u 2023. g. očekujemo smirivanje problema s nedostatkom osoblja na europskim aerodromima, kao i nastavak konačno uspostavljene cjelogodišnje PSO linije za Osijek, Zadar, Split i Dubrovnik, ali nažalost i smanjenje broja linija te posljedično i prometa putnika. Naime, iako će gotovo svi prijevoznici nastaviti prometovati u jednakom obimu kao i 2022. g., uslijed odbijanja zahtjeva *LOT Polish Airlines*-a tijekom 2021. i 2022. g. za povećanjem sredstava za udruženo oglašavanje od strane TZ Kvarnera, isti je otkazao svoje linije za Zračnu luku Rijeka za ljetnu sezonu 2023. g., kazala je Čubranić i dodala da navedeno predstavlja ogroman gubitak za regionalni razvoj turizma, s obzirom na to da navedeni avioprijevoznik, osim što je nacionalni prijevoznik za Poljsku koja predstavlja jedno od regionalnih prioriternih turističkih tržišta Kvarnera, predstavlja i značajnoga mrežnog prijevoznika s konekcijama preko Varšave za cijeli svijet. – Nakon uvođenja linije za Varšavu na vrhuncu pandemijske 2020. g., zahvaljujući pregovorima i ulaganjima Zračne luke Rijeka u oglašavanje *LOT Polish Airlines*-a te dodavanja još tri linije u 2021. g. za Szczecin, Zielonu Goru i Olsztyn, 2022. g. se zbog odbijanja odobrenja dodatnih sredstava udruženog oglašavanja TZ Kvarnera navedeni broj linija smanjio na tri linije, da bi se u konačnici navedeni

avioprijevoznik nezadovoljan suradnjom potpuno povukao 2023. g., pojasnila je voditeljica službe za poslovni razvoj, dodavši da je ZL Rijeka, kako je dogovoreno na regionalnim koordinacijskim sastancima, sve promotivne aktivnosti i komunikaciju s aviokompanijama morala prepustiti glavnom koordinatoru projekta udruženog oglašavanja, TZ Kvarnera.

Osim navedenog otkazivanja *LOT Polish Airlines*-a, *Ryanair* je skratio period letenja na svim linijama s čitave ljetne sezone (travanj - listopad) na vrhunac sezone (lipanj

-rujan), što je unatoč dodavanju nove linije za Milano u konačnici rezultiralo ukupnim manjim brojem letova ovog prijevoznika za 7% u usporedbi s prethodnom godinom. – Slijedom navedenoga, u ZL Rijeka u 2023. godini planira se promet od 152.600 putnika, što je za 7% manje od ostvarenog broja putnika u 2022. godini te 24% manje od ostvarenog broja putnika u rekordnoj 2019. godini (200.841). Stoga će se na potpuni oporavak prometa na razine iz 2019. g., unatoč dobrim rezultatima u 2022. g., još morati pričekati, zaključuje Čubranić.

DJEČJI VRTIĆ

DAN RUŽIČASTIH MAJICA

Kao i prethodnih godina, najmlađi stanovnici Njivica i Omišlja u svojim su područnim dječjim vrtićima obilježili Dan ružičastih majica, dan tijekom kojeg se diljem svijeta od 2007. godine upozorava, educira i pokušava prevenirati svaki oblik nasilja i vršnjačkog zlostavljanja.

Prijateljsko, veselo i pozitivno ozračje stvorili su djeca i odgojiteljice u omišaljskom i njivičkom vrtiću, poslavši samo pozitivne poruke. „Zašto se boriti, kad se sve možemo dogovoriti“ i „STOP nasilju“ samo su neke od njih, a čitav je dan bio ispunjen raznovrsnim likovnim, glazbenim i dramskim aktivnostima

kojima se djecu poticalo na razmišljanje i donošenje ispravnih odluka prilikom sukoba među vršnjacima. „Ti si moj prijatelj, poručujemo svima, i šaljemo najljepše poruke o prijateljstvu, ljubavi, zajedništvu, suradnji, pomoći, hrabrosti, veselju... kako bi u ovom danu, ali i u svim danima u

godini zajedno rekli 'NE vršnjačkom nasilju', poručile su odgojiteljice i vrtičarci u povodu obilježavanja Dana ružičastih majica 22. veljače.

IZLETI U PROSINCU

Krajem godine vrtičarci iz Njivica i Omišlja napustili su svoje dnevne boravke i spavaonice i ponešto izmijenili svoju dnevnu rutinu. Uputili su se u pravu avanturu, pa su tako Omišljani krenuli vlakom Djeda Božićnjaka iz Rijeke u Delnice gdje su uživali u snijegu i zimskim radostima, a njihovi vršnjaci iz Njivica, dakako u pratnji odgojiteljica, posjetili su riječko Kazalište lutaka gdje su pogledali predstavu "Čarobnjak iz Oza" te potom prošetali Korzom. U kazalištu im se jako svidjelo pa su iskoristili priliku i ponovno u siječnju otišli na predstavu "Mrljek i Prljek", a usput razgledali i Muzej grada Rijeke, odnosno najslađi njegov dio, Palaču šećerane te se pritom dobro zabavili.

OSNOVNA ŠKOLA OMIŠALJ

BOŽIĆNO DARIVANJE

Prosinac je mjesec iščekivanja lijepih događaja, kada u toplini vlastitog doma dijelimo ljubav kroz družnja sa svojim najmilijima. Svjesni činjenice da tu privilegiju nažalost ipak nemaju baš svi, učenici 4. A razreda s učiteljicom Sandrom Justinić i ove su godine inicirali akciju u koju su se, potaknuti dijeljenjem zajedničke radosti Božića, uključili svi učenici OŠ Omišalj. Prikupljale su se higijenske potrepštine, igračke, slatkiši, odjevni predmeti i obuća, a svaki je dar bio obogaćen lijepom čestitkom punom dobrih želja i lijepih crteža koju, nadahnuti iskrenim iskazivanjem želja, samo djeca znaju pružiti. Poklone su učiteljice odnijele u nekoliko najbližih dječjih domova u Kraljevici („Oštro“ i „Fortica“) te u Rijeku u Caritasov dom „Sveta Ana“. - Omišaljski su školarci pokazali koliko veliko srce imaju, a reakcija djece u domovima i njihova ozarena lica najveća su nam nagrada koja nas potiče da se ovakve inicijative ponavljaju opet i opet, zaključila je inicijatorica akcije, učiteljica Sandra Justinić.

VELIKO SRCE ZA NEZBRINUTE ŽIVOTINJE

U prosincu, mjesecu darivanja, učenici Osnovne škole Omišalj i Područne škole Dobrinj pokazali su veliko srce i odlučili pomoći napuštenim i bolesnim životinjama koje se nalaze u Skloništu za nezbrinute životinje Lič. Na inicijativu učiteljice Ivane Žuvić, uz podršku ravnateljice i cijelog kolektiva koji se uključio u akciju, razrednici su o samoj ideji obavijestili

roditelje i učenike koji su je odmah i bez razmišljanja prihvatili te su cijeli mjesec pristizale donacije. Donosili su deke, ležaljke, posudice za hranu, robicu i hranu za nezbrinute životinje. U sakupljanju se posebno angažirala i majka učenice koja ima salon za pse pa se tako količina potrebnih stvari

samo gomilala. Najzad, napunjena su tri osobna vozila stvari i hrane te su učiteljice sve donacije dostavile skloništu. I ovim putem zahvaljujemo svim učenicima i roditeljima na velikom srcu koje su pokazali u brizi za nezbrinute životinje jer i one zaslužuju ljubav.

UDRUGA „FELIX“ SKRBI O SLOBODNOŽIVUĆIM ŽIVOTINJAMA S PODRUČJA OTOKA KRKA

Na otoku Krku, s registriranom adresom u Njivicama, već gotovo dva desetljeća djeluje Udruga za zaštitu životinja „Felix“ i brine o slobodnoživućim životinjama. Osnovao ju je još 2004. godine pok. Ivan Lesica iz Njivica i uglavnom se, zbog osobnih kontakata, financirala sredstvima inozemnih donora. U vrijeme kada nije postojala zakonska odrednica o sterilizaciji i kastraciji mačaka, već samo pasa, radili su izričito volonterski i vodili brigu o sterilizaciji mačaka „lutilica“. Njegov je posao nastavila Žaklina Učakar, s kojom smo za ovaj broj „Glasnika“ razgovarali o toj problematici.

STERILIZACIJA I KASTRACIJA „LUTALICA“ OD 2017. DUŽNOST OPĆINA I GRADOVA

Nasreću, zakonska regulativa promijenila se 2017. godine, i po pitanju sterilizacije i kastracije i po pitanju obveze pružanja pomoći bolesnoj i ozlijeđenoj životinji bez poznatog vlasnika. Postao je to trošak gradova i općina i, prema riječima naše sugovornice, mnogi to ne rade, odnosno ne vode brigu o tome. Općina Omišalj jedna je od rijetkih JLS na otoku koja tom problemu pristupa ozbiljno i u potpunosti financira sterilizaciju i kastraciju, s konačnim ciljem da se smanji broj napuštenih životinja. Volonteri udruge „Felix“, kojih na otoku Krku trenutno ima 15-ak aktivnih, vode brigu i odrađuju cijeli postupak oko ovog značajnog problema. Dakle, ne samo da vode životinje na sterilizaciju, već ih i zbrinjavaju u domovima i skrbe o njima, vode brigu o dugotrajnom liječenju u veterinarskim ambulancama, a kad se izliječe pronalaze im trajni dom. Svakog pronađenog psa bez znanog vlasnika odvođe na čipiranje, testiranje na zarazne bolesti i cijepljenje. Pomoć im pružaju i prijatelji iz Austrije, također volonteri, koji na svojim stranicama objavljuju podatke o pronađenim životinjama pa nerijetko „bodulske“ mačke ili psi završe na udomljavanju u Austriji.

OD VLASNIČKIH MAČAKA NASTAJU MAČKE BEZ VLASNIKA

– Brojnost mačje populacije ovisi o sterilizaciji, odnosno o tome koliko će se vlasnici životinja sami pobrinuti o sterilizaciji jer od vlasničkih mačaka nastaju mačke bez vlasnika, što tereti općine i gradove, naglasila je Učakar i dodala da potom te životinje spadaju pod skrb udruge. A ona podrazumijeva minimalnu zdravstvenu njegu, sterilizaciju i zadržavanje na staništima kako ne bi odlazile u potragu za hranom negdje drugdje.

Upitali smo našu sugovornicu što je s Azilom za zaštitu životinja koji se nalazio između Omišlja i Njivica. – Zbog neadekvatnih uvjeta sklonište koje je postojalo je deaktivirano. Prije desetak godina postojala je inicijativa da se azil pretvori u sklonište koje će biti jedinstveno na otoku Krku, dakle za sve otočne „lutilice“, no jednostavno nije bilo sluha od nekih JLS i taj je projekt propao. No naša udruga i dalje djeluje na cijelom području otoka, kaže Učakar i dodaje: – Kada netko pronađe, primjerice, psa, prvo se nama obrati za pomoć. Mi potom provjeravamo čipiranost i ako nema

vlasnika objavljujemo oglas za udomljavanje te surađujemo s nadležnim skloništem (Općina Omišalj ima ugovor sa skloništem u Crikvenici, op.a.).

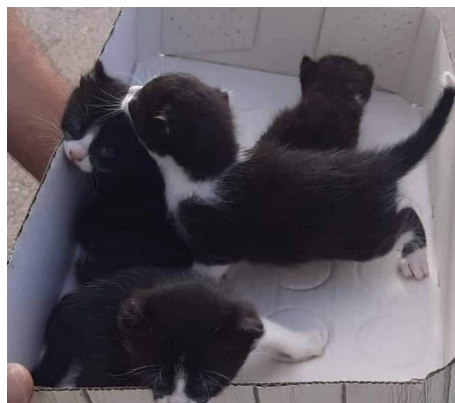
NEKONTROLIRANO RAZMNOŽAVANJE PASA U ULICI HOMUTNO

Prema riječima Učakar, u općini Omišalj problem predstavlja prevelik broj pasa u ulici Homutno, odnosno njihovo nekontrolirano razmnožavanje. – Svi pokušaji da se situacija dovede pod kontrolu su propali. Primjerice, od deset pasa jedne godine uspijemo udomiti njih osam, a već sljedeće imamo dvadeset novih koji, osim što ih je mnogo, nisu socijalizirani i teško se udomljavaju.

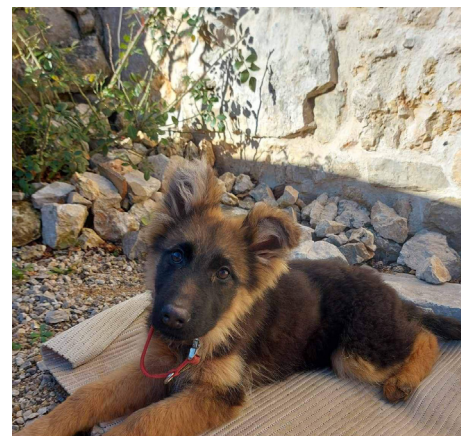
Osim što kronično nedostaje organizirani prostor na otoku Krku, nedostaje i mladih volontera za rad na terenu. Doznajemo, na otoku Krku su trenutno tek tri „čuvatelja“ pasa, od kojih jedan skrbi za njih sedam, a na skrbi udruge „Felix“ trenutno je i stotinjak maca bez vlasnika. – Naša je udruga 112 po pitanju i bitnoga i nebitnoga. Nama se ljudi javljaju kada pronađu ozlijeđenu pticu, patku, gusku, pa i lisicu, smu, a spašavali smo čak i galebove i bjeloglave supove. Dakako, u koordinaciji smo sa svim drugim sustavima, istaknula je predsjednica njivičke udruge.

AKCIJA BESPLATNE STERILIZACIJE TIJEKOM VELJAČE I OŽUJKA

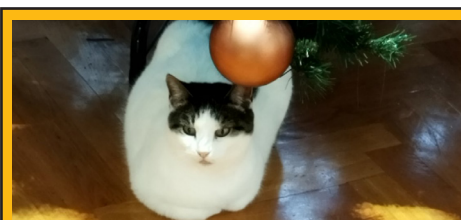
Dodajmo i da svake godine tijekom veljače i ožujka Općina Omišalj ima akciju besplatne sterilizacije i kastracije, sve kako bi se broj napuštenih životinja na području općine smanjio. Oprema, transporteri, volonteri postoje, potrebno je samo javiti lokaciju slobodnoživuće životinje. A što se tiče udruge „Felix“, dobro bi im došla pomoć pa pozivaju

sve one koji bi htjeli biti njihovi volonteri da se jave putem e-maila felix.otokkr@gmail.com ili preko njihove Facebook stranice. Također, primaju donacije hrane za životinje,

pokrivače i sl., kao i novčane donacije preko računa udruge. – Mi smo izričito neprofitna organizacija i financiramo se putem sredstava javnog natječaja za udruge u JLS te putem donacija građana. Zato smo izuzetno zahvalni na potpori koju od njih dobivamo jer bez toga ne bismo mogli egzistirati, zaključila je Učakar.

NAJKULTURNIJA MAČKA OTOKA KRKA

Svatko tko prvi puta uđe u Upravni odjel Općine Omišalj, već s vrata uočit će nešto neobično. No za mnoge je to već postalo toliko uobičajeno da izostaje reakcija s obje strane. Naime, umjesto portira u predvorju Općine dočekać vas umiljata, topla i meka maca. Belka joj je ime i zapravo je sama odabrala svoj dom. A priča ide ovako: bila je to zanemarivana maca, preuzeta s četiri mačića još 2017. godine. Pokušali su je udomiti kod jedne gospođe u starom gradu, no ona je sama odabrala sjedište Općine za svoj trajni dom. Postala je tako najkulturnija maca otoka Krka jer već pet godina prisustvuje svim kulturnim događanjima Prikeštelom. Da je pametna, to već zaključujete sami, a kako znanja nikad dosta, prisustvovala je i pripremanju za maturu. Osim toga, prava je čuvarica pa svojim ostrim reakcijama odmah najavi prisustvo nepozvanih životinja. A što za vrijeme vikenda i blagdana kada je općinska zgrada zatvorena, pitate se? Mačka k'o mačka, snašla se i po tom pitanju i sama riješila sve svoje egzistencijalne probleme.

Svaki je čovjek stvaratelj jednog dijela povijesti svojega vremena. Neki su svoje stranice povijesti već ispisali, a neki ih tek pišu. Potaknuti "malim" ljudima koje svakodnevno susrećemo u našim mjestima, Njivicama i Omišlju, odlučili smo od ovoga broja pokrenuti novu rubriku, posvećenu zlatnoj dobi i našim sumještanima koji su već ušli u kroniku svojega mjesta, ali su i dalje vrlo aktivni i doprinose društvenom životu Omišlja i Njivica.

Za prvi ovogodišnji broj razgovarali smo s bračnim parom Sormilić, Omišljanima Jelkom i Antonom, koji su nedavno proslavili 50 godina braka.

BRAČNI PAR SORMILIĆ PROSLAVIO ZLATNI PIR

Prve subote u ožujku na Lokvici je bilo vrlo svečano. Čule su se sopile, harmonika, okupili su se susjedi... Povod je bio nimalo svakidašnji: zlatni pir Jelke i Antona Sormilića. U vremenu kada mnogi danas ne dočekaju ni petu godišnjicu, ili ih nažalost zdravlje spriječi da svoje najbolje godine provedu sa svojim izabranikom, obnavljanje bračnih zavjeta nakon pedeset godina braka zvuči kao znanstvena fantastika. Pedeset je to godina neizmjerne ljubavi, koja je, uvjerali smo se, svaki dan i nakon toliko godina sve jača.

LJUBAV IZ ŠKOLSKIH DANA

Bili su tek djeca, osnovnoškolci, kada su otkrili simpatije jedno prema drugome u školskim klupama. - Ja sem mu pisala domaće zadaće, da nis ne bi on pasa školu. I ovako je propada, kroz smijeh se prisjeća gđa. Jelka koja se za njega udala s 22 godine. A kako je to tada izgledalo, pitali smo. - Prije 50 let imeli smo veli pir, bilo je 170 uzvanik, a ženi nas je va Omišju tadašnji plov,

D. BARAC

biškop Valter Župan. Pirovali smo va "Slaviji", va Malinskoj, ispričao nam je g. Anton i prisjetio se kako je na svadbu nepozvano stiglo još stotinjak njihovih

poznanika i prijatelja iz škole, među njima i jedan profesor, koji su ih došli vidjeti u Malinskoj pa su i njih propisno počastili i pirovali s njima do izlaska sunca. Te je godine, 1973., u Omišlju vjenčano još osam parova i još ih je nekoliko koji ove godine, poput Sormilića, slave zlatni jubilej.

Bračni se par prisjetio i još jedne anegdote. Nepisano je pravilo, naime, da mlada kasni na svoje vjenčanje. U ovom slučaju na vjenčanje je kasnio mladoženja i to punih sat vremena. Što se dogodilo, pitate se? Pukla je guma na kombiju i nije stigao doći na vrijeme iz Dubašnice, a u tadašnje vrijeme nije bilo puno automobila. Pitali smo gospođu Jelku je li se zabrinula. - Ma ne, uopće. Govorili su mi: 'Jelka, će ćemo?', a ja im govorim: 'Ćemo se najbolje slić od vešti... A na, ter ja sem libera od njega, ja nimam trbuha... Pa će prit ki drugi

D. BARAC

ako bude milost Božja.', kroz smijeh će. Srećom, nije došao nitko drugi i danas se s radošću prisjećaju pola stoljeća zajedničkih uspomena. Koja je tajna, pitali smo. - Ni nikoga velog pravila. Samo, va svaki brak mora prit i bura i jugo. Da, moremo se svadit, moremo se ne slagat oko ničega, ali najvažnije, moramo se terpit. Potrebno je velo strpljenje, razumijevanje, rekli su nam. - Problemi pridu, ali mi ih na sriću nismo imeli tuliko da nas rastave. Najvažnije je da smo kapaci i da nas zdravje služi. Da imamo dobru fameju i da se međusobno poštuemo, istaknuli su.

SVEČANO OBNAVLJANJE BRAČNIH ZAVJETA

Obitelj, uža rodbina i bliži prijatelji bili su s njima na dan obnavljanja bračnih zavjeta, kada su se u povorci od obiteljske kuće, uz zvuk sopila i u narodnoj nošnji, u koloni uputili prema župnoj crkvi koja je za taj dan, baš kao i prije 50 godina, bila svečano okićena. Gđa. Jelka aktivna je u kulturnom i vjerskom životu Omišlja pa je tako na maši kantala stari napjev *Zdravo Tilo* i psalam *Pošalji Duha svojega, Gospodine*. A poslije vjerske svečanosti, slavje se nastavilo na svečanoj večeri u obližnjem restoranu gdje su slavljenici, unatoč poznim godinama, i zaplesali. - Nis mogla izdržat, srce je jače i vaje zaigra kada čujem sopili i armoniku, rekla je gđa. Jelka, inače dugogodišnja voditeljica mladih tencura u omišaljskom kulturnom društvu "Ive Jurjević" koja je mnoge generacije naučila tencat tenec, verec i bakarsku, a svoje znanje dvoglasnog kanta po domaću sada prenosi i otočnim muzikolozima koji od starijih otočana žele naučiti i sačuvati starinsko pjevanje.

VRLO AGILNI I AKTIVNI UNATOČ POZNIM GODINAMA

Osim aktivnosti u vjerskom i kulturnom životu, ovaj bračni par vrlo je aktivan i u društvenom životu Omišlja. Njihova kuća nikada nije prazna, ni siromašna, jer imaju svoju obitelj, unuke i brojne prijatelje. – U našu su kuću uvijek svi dobrodošli i to svi znaju, nikad nas nisu zapustili, ističu. Niti jedne maskare,

kao i pripreme za Riječki karneval, nisu zaobišle njihovu kuću. Gđa. Jelka, kao prava domaćica, uvijek se pobrine da ne nedostaje slastica, kolača, fritula, toplih napitaka, ali i konkretnih obroka, poput šurlica i gulaša, a g. Anton, koji kroz život uvijek ide s osmijehom i šalom, uvijek je na usluzi svima i aktivno sudjeluje u pripremama i odlasku na karneval. Osim toga, zajedno su sudjelovali na brojnim Festivalima folkloru otoka Krka, ali i izvan otoka, a na posljednjoj „pravoj“ koledvi u Omišlju bili su najstariji par. Uz bogato znanje i iskustvo, g. Anton uvijek je na pomoći svima kojima trebaju zidarski ili

drugi radovi, primjerice na krovu, pa ga tako često vidimo u trlišu „na terenu“. Voli raditi i ne zaustavlja se na jednom mjestu dugo vremena, a skromno kaže da ga zdravlje dobro služi i da nikada nije bolestan, stoga radi dok može. Popravio je on tako sve crkve i kapele na području općine, ali i brojne kuće u staroj gradskoj jezgi.

Zlatnom paru želimo da ih zdravlje posluži dovoljno dugo da se nastave buditi jedno pored drugoga i živjeti svoju ljubav svaki dan barem do dijamantnoga, ako ne do platinastoga pira.

E.J.

DA SE STARE UŽANCE NE ZATERU...

KOLEDVOM OBILJEŽEN POČETAK MLADOG LETA

Koledva, narodni običaj kojim se od davnine slavilo dolazak *mladog leta* te zaključivalo božićno svetkovanje i najavljivalo razdoblje mesopusta, u Omišlju je, nakon nekoliko godina stanke, tradicionalno održana prve nedjelje nakon blagdana Bogojavljenja.

U organizaciji Kulturno umjetničkog društva "Ive Jurjević" iz Omišlja te se je nedjelje okupilo 25 parova, muževa i žena te mladića i djevojaka, koji su se potom po običaju, u svečanoj povorci poredani od najstarijega do najmlađega para, uz zvuk

sopila uputili na *velu mašu* u župnu crkvu. – Koledva svjedoči da je Božić duboko u našoj svijesti, ona doprinosi povezivanju i zbližavanju ljudi, zajedništvu, istaknuo je vlč. Anton Bozanić. Osim plovana, duhovnoga autoriteta, u koledvi tradicionalno sudjeluje i sudac, odnosno društveni autoritet, u ovome slučaju načelnica Mirela Ahmetović, koja je kolijanima i drevnom omišaljskom običaju i ove godine dala svoju potporu.

Nakon mise sudionici su na Placi zaplesali *tenec* i *bakarsku* te se družili s brojnim

mještanima koji su ih došli vidjeti i s njima se proveseliti. Običaj da dan prije koledve kolijani obilaze mjesto i skupljaju darove kojima će se pogostiti ove godine organizacijski nije bilo moguće ostvariti tako da su se sudionici ovog narodnog običaja družili uz ručak u obližnjem restoranu.

Posebno veseli činjenica da je ove godine sudjelovalo puno mladih parova, što znači da ćemo u ovoj lijepoj i vrijednoj užanci zasigurno uživati i narednih godina.

B.Č.

ZIMSKI PROGRAM KNJIŽNICE „VID OMIŠLJANIN“

Ni u najhladnijim zimskim danima aktivnosti i programi omišaljske Knjižnice „Vid Omišljanin“ nisu stali, naprotiv, okupili su popriličan broj članova svih uzrasta. Jedan od dobro posjećenih programa koji je startao ove zime je *Pas u knjižnici*.

BEZ POTEŠKOĆA U ČITANJU Uz NAJVJERNIJE DRUŠTVO, PSA

U suradnji s Centrom za aktivnosti i terapije uz pomoć životinja „Moj prijatelj“ iz Njivica u Knjižnici „Vid Omišljanin“ provodi se program *Pas u knjižnici*, osmišljen kako bi najmlađima pomogao poboljšati

sposobnost čitanja i komunikacijske vještine.

U knjižnici se provodi motivacijski oblik programa, koji je djeci zabavan i poučan i to uz pomoć terapijskih parova – voditelja i njihovih pasa. U ovom slučaju to su voditeljica Iva Dorčić-Ljutić i njena vjerna pomoćnica Nera. Voditelj potiče i

usmjerava dijete dok čita, sudjeluje u čitanju i pomaže pri razumijevanju pročitanog teksta, a prisutnost psa koji razumije boju glasa, ton i emociju omogućava djetetu da se opusti, oslobodi straha i čita vlastitim ritmom. Naime, pas ne zna i ne može čitati, ali je izvrstan slušatelj koji razumije boju glasa, ton i emociju.

Osim toga je i velik prijatelj kojemu dijete vjeruje, osjeća se sigurno. Praksa je pokazala da što je čitanje zabavnije i opuštenije, to je veći interes djeteta za ovu aktivnost koje se pritom opušta, oslobađa straha i čita vlastitim ritmom. Terapijski parovi potiču i usmjeravaju dijete dok čita, sudjeluju u čitanju i pomažu pri razumijevanju pročitanog teksta. U dinamičnom i brzom svijetu u kojem često nedostaje dobra komunikacija, upravo nas životinje mogu podučiti

već davno zaboravljenim vrlinama: strpljenju i slušanju.

Djeca nerijetko osjećaju svojevrsnu odbojnost i strah prema čitanju i učenju čitanja, a razlog tomu su nesigurnost i negativne reakcije na pogreške prilikom čitanja (kritika, ispravljanje, ismijavanje). Upravo je kroz ovakav program dokazano da su psi, ali i ostali kućni ljubimci, savršeno društvo za čitanje jer slušaju s pažnjom, ne osuđuju, ne podsmjehuju se i ne kritiziraju.

Psi ne ispravljaju i ne remete mir, štoviše, stvara se vrlo pozitivna i opuštena radna atmosfera, a čitanje postaje zabavno.

Dodajmo da se program provodi svakog drugog četvrtka u mjesecu s početkom u 18 sati u prostoru knjižnice. Kako doznajemo, zainteresiranih ima podosta jer, i kada čitanje ne predstavlja problem, najmlađi vole aktivnosti u koje su uključene životinje. Uključiti se, pak, može i u narednom razdoblju, no radi kvalitetnijeg rada broj polaznika je ograničen pa se svi zainteresirani moraju prijaviti putem *e-maila*: vidomisljanin@gkri.hr, telefonom na broj 051/661-985 ili direktno u knjižnici.

IZ KNJIŽNIČNE STATISTIKE...

Kraj svake godine donosi i nove statističke podatke. Ako im je za vjerovati, u 2022. godini Omišljani i Njivičari čitali su više no godinu ranije. I ne samo to, od ukupno 14 redovitih, povremenih i izvanrednih programa, održano je ukupno 66 programskih aktivnosti, 50 za djecu i 16 za odrasle, na kojima je bilo gotovo tisuću sudionika. Interesa za knjigu svakako ima pa je tijekom 2022. godine nabavljeno ukupno 616 svezaka knjiga, od čega 350 svezaka za odrasle i 266 svezaka za djecu. U Knjižnicu „Vid Omišljanin“ upisano je ukupno 76 novih članova, a 165 članova kojima je Knjižnica „Vid Omišljanin“ matična je obnovilo članstvo. Knjižnicu „Vid Omišljanin“ aktivno je koristilo 298 matičnih članova te još 113 članova upisanih u ostale ogranke i odjele Gradske knjižnice Rijeka, a tijekom protekle godine posuđena je 6.021 knjiga. Podsjetimo, posebnu povoljnost za korisnike Knjižnice „Vid Omišljanin“ predstavlja činjenica da mogu istom, jedinstvenom iskaznicom koristiti sve ostale odjele i ogranke Gradske knjižnice Rijeka i obrnuto pa ako, recimo, djeca posjete riječku Dječju kuću i u njoj smještenu dječju knjižnicu „Stribor“, omišaljskom iskaznicom također mogu posuđivati knjige i iz tog ogranaka.

PETO GODIŠNJE DOBA

ŠEST TJEDANA VLADAVINE MAŠKARA

Nakon godina lišenih karnevalskih događanja, *babani* u Omišlju konačno su došli na svoje. Drugoga vikenda u siječnju raspršili su se po starom gradu i s veseljem odijenuli karnevalsku dekoraciju, a 15. siječnja i službeno zauzeli općinu. Kako to obično biva, toga su dana obijesili glavnog krivca za sve: Grešnu Marijicu. - Naša Marijica zi Zegebea ne voli Omišej! Ne voli maškare, ni dicu na Placi. Ne voli maške, a ni pes joj ni drag. Omišjani su joj ovakovi i onakovi, niki ni dober. Ona je jušto prava njurgavica, kako ona reče: 'jedna vela KATASTROFA?! Pa sad, neka visi!, poručili su članovi karnevalskih udruga *Babani* i *Omišjanski babani*. S obzirom na to da su predstavnici općinske vlasti bili spriječeni toga dana doći pred općinsku zgradu, ključeve je *babanima* predala sama Marijica koja je toga dana stigla iz Zagreba. - Čula sam da bute me spalili, no to bumo još videli, poručila je Omišljanima.

Mesopust je u Omišlju trajao punih šest tjedana, točnije do 21. veljače, odnosno mesopusnog utorka, kada je ipak krivac dobio propisanu kaznu, a tijekom tih veselih tjedana vidjeli smo svašta: razuzdane zabave, dječji ples i pjevanje, maškarani koncert i pričaočnicu, gastro fešu, promenade kroz mjesto...

DJEČJE MAŠKARANE REDUTE

Djeca i roditelji napokon su dočekali održavanje programa bez ograničenja i mjera. Ono što im je, kažu, posebno falilo su maškarane redute. Zato su ove godine u

organizaciji Općine i TZO Omišalj održane dvije. Prva 21. siječnja 2023. godine u Društvenom centru „Kijac“, a druga 4. veljače 2023. godine u Društvenom domu u Omišlju. Dvorane su u oba slučaja bile ispunjene. Razigrana mašta djece, mama, tata, baka i djedova iznjedrila je bogatu paletu raznih likova. Tako smo mogli vidjeti tigrove, zebre, bubamare, leptire, zečiče, pčelice, vještice, gusare, razne super junake, Pipi Duge Čarape, Crvenkapice, skijaše, kosture, sirene, ali ipak je najviše bilo Spidermana i princeza. Budući da je

bilo djece raznih uzrasta, od onih najmanjih do starijih osnovnoškolaca, osmišljen je i raznolik program koji se je sastojao od igara, natjecanja za najbolju masku i ples, a vođen veselom animatoricom Gabrijelom i njenim dvjema pomoćnicama Melitom i Majom. Dobro su se proveli i veliki i mali jer, kada su maškare u pitanju, godine ne predstavljaju nikakvu prepreku. Najbolji su nagrađeni prigodnim poklonima, a za sve maškarice pripremljene su grickalice i sokovi.

MAŠKARANA PRIČAONICA

Stalni program Knjižnice „Vid Omišljanin“ namijenjen najmlađima, Pssst...priča!, u utorak 7. veljače održan je u nešto drugačijem obliku. Likovi iz slikovnica, knjiga i stripova odlučili su malo protegnuti noge i vidjeti što se događa izvan njihovih polica. Upoznali su se s djecom čiji su baš oni omiljeni likovi i svi zajedno poslušali priču o malim maškaranim medvjedićima, odigrali nekoliko igara, plesali, družili se i jeli prigodne mesopusne slastice.

Ova tematska pričaonica još je jednom pokazala da se djeca lako poistovjećuju s raznim likovima i na taj način uče o svim važnim stvarima, situacijama i odnosima koji ih okružuju te tako lakše i spremnije sami rješavaju sve ono što im se u njihovim „malim“ životima događa...

KARNEVAL U VRTIĆU

Svaki petak za vrijeme karnevala u omišaljskom je vrtiću bio „veseli, maškaran petak“ kojeg se slavilo uz pjesmu, ples, fritule i čaj, a nije nedostajalo ni iznenađenja. Tako su ih jednog petka posjetili članovi karnevalske udruge „Babani“, maškaranu učenicima prvih razreda OŠ Omišalj te Dondolaši, Brgijski i Halubajski zvončari koji su djeci pojasnili da svojom zvonjavom tjeraju svako zlo i zimu te zbog toga moraju izgledati opasno i strašno. – Uz puno pjesme, smijeha, raznovrsnih kostima likova iz bajki i crtanih filmova, raznih životinja, superheroja, princeza i klaunova,

bila je to prilika da djeca kroz razne aktivnosti i igre njeguju tradiciju ovoga kraja te da im se omogući prilika za izražavanje svojih strahova i emocija, ali i da pobijede neugodne osjećaje i pokažu svoju ljepotu, dobrotu, hrabrost, snagu, pomoć i podršku jedni drugima, rekla nam je voditeljica DV Omišalj Katica Jakovčić.

TRAŠKARE

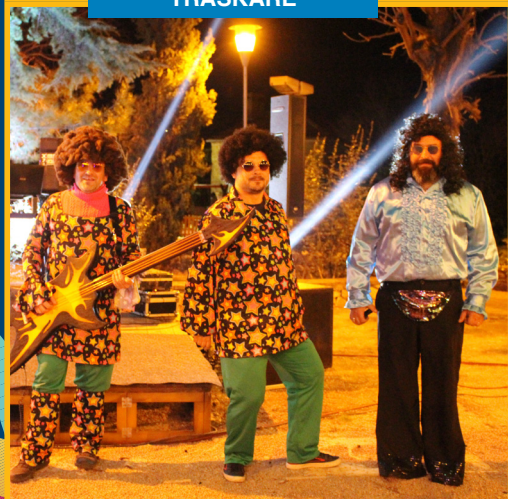

RASPJEVANI HIPPYJEVCI

TRAŠKARE I MAŠKARANI KUD

Ludo i otkačeno bilo je 11. veljače kada su se u kasnim popodnevnim satima u spomen-parku Sv. Mikul na neobičnoj zabavi, nazvanoj „Traškare“, okupile maškare. Ne, cilj ovog partyja nije bio traškati, trošiti novce, već uživati u zaboravljenim treš hitovima 80-ih i 90-ih godina 20. stoljeća, što su naši babani i učinili.

U karnevalu su uživali i članovi KUD-a „Ive Jurjević“, veliki i mali. Za svoje su sumještane u omišaljskom Društvenom domu 17. veljače priredili koncert pod maskama i nastup dječje folklorne sekcije, a svoje su kostime, iznimno, prilagodili trenutnom petom godišnjem dobu.

BLJAK FEST JOŠ JEDNOM POTVRDIO STATUS NAJBOLJE GASTRO-KARNEVALSKE FEŠTE

Omišljani, ali i svi okolni ljubitelji dobre hrane, jedva su dočekali 28. siječnja, da se na omišaljskoj Placi ponovno održi najpoznatija i najbolja karnevalska gastro fešta u regiji, popularni „Bljak fest“. Bura što je toga dana puhala samo je još više pospješila da se primamljivi mirisi hrane raznesu još dalje i u Omišalj dozovu brojne gurmane i sladokusce iz svih dijelova županije, pa i šire. A okupilo ih se toliko da je Placa pucala po šavovima pa su naoko

ne baš privlačna, zamamna i lijepa jela, od kojih su neka bila tradicionalna, pučka, a neka nekonvencionalna, s primjesom modernog, čak i egzotičnog, nestala u hipu.

Animator programa bio je Dražen Turina Šajeta, a za dobru glazbu pobrinula se grupa „Fortunal“ kojoj su u pomoć pristigli feštari iz Novog Vinodolskog i maškare iz Drivenika. Odlično maškaranost raspoloženje nisu propustili ni meštar Sandi i ovogodišnja kraljica karnevala Maja Babin. Glavni u

organizaciji bile su karnevalske udruge „Omišjanski babani“ i „Babani Omišalj“, dakako uz financijsku podršku Općine i Turističke zajednice Općine Omišalj. A ove je godine nesevakidašnje delicije kuhalo rekordnih deset ekipa: uz babane, tu su bili još profesionalni kuhari iz njevičke „Rivice“, članovi Udruge veterana Domovinskog rata otoka Krka - podružnice Omišalj, udruge Obitelj za mlade, ŠRD „Zubatac“, gosti iz udruge „Puntarske užance“, dobrinjska

karnevalska udruga „Kataroška“, Lovačko društvo „Šljuka“ i članovi udruge za narodne običaje iz Drivenika koji su, uz hranu, predstavili i svoju ječmenu tekućinu. Na tanjurima su se našle tripice, bikova jaja, jetrica na žaru, krakovi na bljak, kisela maneštra, kruh s masti, slatka broskva, brusketi s krvavicama, gulaš od srnetine, zeli s rebrima, njuškicama i ušima od prašca, bljak palačinke i broskva s bijelom čokoladom. Neki bi rekli „Bljak!“, a neki „Bljakastično!“.

ISPRAČAJ GRUPA NA RIJEČKI KARNEVAL

Riječki je karneval nezamisliv bez karnevalskih grupa, „Omišjanski *babani*“ i „Babani Omišalj“ koje na njemu sudjeluju gotovo od samoga početka. A koliko je truda ove godine uloženo u maske i alegorijska kola, Omišljani su vidjeli 19. veljače kada su, tradicionalno, ispratili svoje babane s kružnoga toka put Korza. Dvjestotinjak maskara s područja općine Omišalj sudjelovalo je u Međunarodnoj karnevalskoj povorci: „Omišjanski babani“, kojima je ovo bio 25. odlazak na Riječki karneval, predstavili su se maskom „Disco zvjerka“, a „Babani“ maskom „Buumbani“ te, kao i uvijek, dobili pohvale za originalnost i izvedbu maski.

MESOPUSNI UTOREK

Maškarana događanja mesopusnog utorka započela su tradicionalnom dječjom promenom od vrtića do zgrade Općine Omišalj, gdje su ih srdačno primili i ugostili djelatnici Upravnog odjela. Vesele maškarice plesale su i pjevale Prikeštelom

te se slatile tradicionalnim mesopusnim delicijama. Kasnije su se Prikeštelom okupili i *babani* iz karnevalskih udruga te otuda krenuli u obilazak cijeloga mjesta. Cilj je bio na Placi, gdje ih je već čekalo mnoštvo, a sve kako bi čuli presudu krivcu za sva zla koja su se dogodila u protekloj godini. No, postojao je jedan problem. Mesopust,

odnosno Grešna Marijica s početka priče, te je noći nestala. Priča se da nije bila dolično odjevena te se za spaljivanje otišla preobući, a potom iskoristila priliku i nestala. Tako su *babani* u kratkom roku morali pronaći novoga krivca i kandidata za lomaču. I našli su Mariju Štrajkiju.

A ona je bila kriva:

*Aš dica po letu na Placi sve menje kriče,
I aš je babanom Marija iz Zagreba mesto čelnih judi op općini dala kjuče.*

*Aš je niki va zadnji čas mesopusta ukra
i babanom mislit da.*

*Če su jednoj našoj fameji kineski gosti
lovili kornjače pod osti.*

*Aš su jednoj gospođi ka ima vrt kak iz reklame
na Stomorini Omišjani zapišali palme.*

*Aš na 6 ur jutrin Zvon bati,
pa ki i kupi kuću vaje ju vrati.*

Aš je jedna Gospa mesto kafe jutrin popila fundaće,

pa su joj na srid maše pali gaće.

Aš kad subotu oćeš hitit pizzu pod zub,
nimaju punjeni rub.

Aš je na Stomorini bend usta bez glasa,
pa na 3 ure više na Placi ni bilo ni maške ni pasa.

Aš je niki usta bez „kesa“

pa je jedna gospođa dva puta va šetemani gazila va govno od pesa.

Aš butiga ku imamo duplo cijene samo dviže,
a plaće su ženskam ke delaju sve niže.

Aš više niki ne prati sapunice turske,
nego po Pesji judi išću guske.

Aš nam milicija prodava basne i bajke,
dok danju i noću slušamo cajke.

Aš su mladi meštri
na parkingu od auta razbijali poneštri.

Aš je jedna gospođa šecuć dičicu
na skalah kod novoga parkinga
zbog jarkoga svitla pala i zlomila kičicu.

Aš na novoj staroj Placi,
Mesto da kupujemo jabeka i buče,
Moremo čut samo uzdahe vruće.

Aš se je parking dela dva leta,
A sad su sve načinjeno skopali,

Da bi struju klali.

Aš je kulturni dom načinjen po zadnjoj arhitektonskoj modi
Pa se va njega samo na sjednice vijeća i predstave hodi.

(...)

Aš su jedni babani v Riki načineli takov kreš test
Da su im kri po Korzu morali mest.

A ni drugi nisu bili niš boji,

Aš gjedat sebe va zrcalo ni sekomu po voji.

Aš se judi mesto oko AP
Više pojidaju i govore ŠČ.

(...)

Aš su jednomu čoviku ukrali kokošicu,
ma ki će mu ča, kad je tuju ja, a svoju ni veza za nožicu.

I zadnje, najviše je kriva
da je Mesopust ovako kratko dura.

Uz glasne uzvike „Kriva je!“ okupljene mase, Marija je u kratkom roku nestala u oblaku dima.

GODINA U ZNAKU BROJNIH OBLJETNICA

2003.

Dvadeset je godina prošlo od jedinstvenog događaja ne samo za Omišalj, već za cijeli otok Krk, kada je 5. lipnja 2003. godine jedan rimski Biskup po prvi puta stupio nogom na tlo Krčke biskupije. Bio je to papa Ivan Pavao II. koji je u sklopu svojega trećeg pohoda Hrvatskoj, a svojega stotog apostolskog putovanja, papamobilom prošao kroz omišaljske ulice i dovezao se do omišaljske luke gdje je katamaranom „Judita“ zaplovio prema Rijeci. Tom povijesnom trenutku svjedočilo je u Omišlju nekoliko tisuća ljudi, raspoređenih od ulica Pušća, Brgučena, Medermuniće, pa sve do omišaljske Rive, kasnije nazvane njegovim imenom u spomen na taj povijesni događaj, a od tadašnjeg je načelnika Josipa Šepčića na dar dobio repliku Brevijara Vida Omišljanina. Svečano obilježavanje 20. obljetnice papinog stupanja na omišaljsko tlo obilježiti će se u okviru proslave Dana Općine Omišalj, Duhovskog utorka.

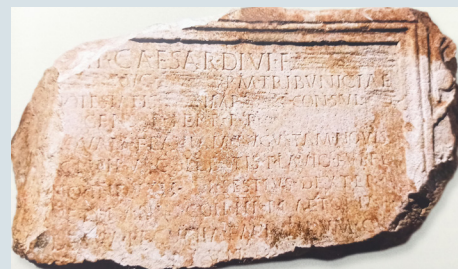

1993.

Stvaranjem Republike Hrvatske 1991. godine i donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina, Krk je dobio status grada te je osnovano još šest općina. Općina Omišalj, u čijem su sastavu naselja Njivice i Omišalj, osnovana je 1993. godine. Ove će se godine, prigodom proslave Duhovskog utorka, Dana općine, svečano proslaviti i tri desetljeća postojanja Općine Omišalj.

1973.

Prošlo je 50 godina od prvih opsežnih istraživanja Radmile Matejčić i Aleksandre Faber na Mirinama, tijekom kojih je pronađen latinski natpis s Fulfinuma te je, konačno, otkrivena točna pozicija grada. Fulfinski natpis, sekundarno ugrađen u kulu ranokršćanske crkve na Mirinama, datira u posljednju četvrt 1. st. poslije Krista te slavi investiciju Lucija Sestija Dextera, veterana III kohorte koji u doba cara Domicijana (81. – 96. god.) investira u izgradnju javnog vodovoda Fulfinuma.

1928.

Značajne su i obljetnice povezane s počecima turizma u Omišlju: prije 95 god. (1928. g.) završena je izgradnja omišaljskih hotela „Učka“ i „Pilar“ („Jadran“), a prije 100 god. (1923. g.) Nikola Jedrlinić Meštrov otvorio je prvi privatni ugostiteljsko-turistički objekt u centru Omišlja „Pod murvum“ s 15 ležajeva. Prije 115 godina prvi je parobrod, „Frankopan“, pristao uz omišaljsku rivu. Bilo je to 1908. godine.

1923.

Prije 490 godina započela je gradnja omišaljskoga zvonika koji se gradio tri godine, od 1533. do 1536. godine, a poslove su vodila dva majstora: Pjero iz Omišlja i Andrija iz Kotora. O svemu svjedoči natpis iznad vanjskih vratiju, klesan glagoljicom: 1533, miseca marča po volji Božji i Blažene Dēvi Marije i po guverni gospodina plovana Matija Vlčijića i Mikuli Antončića, kaštalda, i sudac ki bihu toga vrimenta. I pomore ga činiti vas palk i braščini ta zvonik. A učiniše ga meštari: meštar Pjero z Omišlja i meštar Andrija s Kotora. I bi svršen miseca maja 1536. Zvonik župne crkve je temeljito obnovljen 1993. godine te i danas dominira starim gradom i izdaleka čini prepoznatljivu vizuru Omišlja.

1533.

GIMNASTIČKI KLUB "OMIŠALJ - NJIVICE" DIO ERASMUS PROJEKTA

Potkraj siječnja Gimnastički klub "Omišalj - Njivice" i službeno je krenuo s europskim Erasmus projektom "Dive in Gym", o kojem smo pisali u prošlom broju "Glasnika". Naime, 27. siječnja u Rijeci, na bazenima Kantrida, održan je sastanak koordinatora projekta, Kluba skokova u vodu "Primorje 2010" i zajedničkih partnera koje čine "Čukarički klub za skokove u vodu" iz Beograda, Športno društvo "GIB" iz Ljubljane te Gimnastički klub "Omišalj-Njivice".

Podsjetimo, dvogodišnjim se projektom stavlja naglasak na zajedničke značajke dvaju sportova, gimnastike i skokova u vodu, a omogućit će razmjenu znanja između trenera, kao i produžiti bavljenje gimnastikom kroz raznolikost treninga, oslobađanje strahova te, u konačnici, omogućiti sudjelovanje u skokovima u vodu. S druge strane, ovim se projektom skakačima pruža dostupnost gimnastičkih sprava i dvorane, a sva djeca, kao jedni od krajnjih korisnika ovog projekta, od najranije će dobi biti upoznata s ova dva izuzetno srodna sporta. Kao produkt "Dive in Gym" projekta proizići će video knjižica sa zajedničkim vježbama koja će zasigurno u unapređenju rada s mladim sportašima dobro poslužiti ne samo partnerima projekta, već i svim drugim trenerima iz ovih dvaju sportova.

Spomenimo i da su krajem siječnja na školskom županijskom prvenstvu u sportskoj gimnastici, čiji su domaćini bili SRC "Belveder" i dvorana Gimnastičkog kluba "Rijeka", sudjelovale članice GK

"Omišalj - Njivice" kao predstavnice Osnovne škole Omišalj. U izuzetno jakoj konkurenciji i napetoj završnici, djevojke su nakraju zauzele 5. mjesto, zaostavši za brončanom medaljom svega 0.9 bodova. Ekipo omišaljske škole činile su

gimnastičarke: Nina Milanković, Matea Rončević, Mila Verbić, Anamarija Ilijić i Ines Colić, a pratili su ih prof. Zoran Sekovanić te treneri Iris Španjol i Nenad Kitak.

MLADI ŠAHISTI IZ OMIŠLJA

Braća Mak i Val Muminović iz Omišlja, iako imaju tek 6 i 8 godina, redovito sudjeluju na šahovskim turnirima te se natječu pod kapom Šahovskog kluba „Kraljevica“. Već od malih nogu zavoljeli su ovu „kraljevsku igru“, a u sustav natjecanja ubacili su se tek ove jeseni. I odmah postigli izvrsne rezultate! U Rijeci na Županijskom prvenstvu za kadete do 7 i 9 godina, gdje je sredinom veljače nastupilo 18 igrača, Val je osvojio zlato u kategoriji do 7 godina, a u sveukupnom poretku zauzeo je treće mjesto. Mak je, pak, igrao u kategoriji do 9 godina gdje je osvojio 5. mjesto, a u sveukupnom poretku bio je šesti. Velik je to uspjeh u iznimno jakoj konkurenciji.

Pitali smo ih igraju li kada zajedno na turnirima. Naravno, odgovor je pozitivan. I kako to onda završi, zanimalo nas je. Bratski, a kako drugačije... Dogovornim remijem i podjelom bodova, kako ne bi bilo nepotrebne napetosti ni s jedne strane. Kažu, u ostalim slučajevima to je prava borba. Bravo, dečki!

E.J.

OMIŠALJ DOMAĆIN PRVOGA REGIONALNOG OKUPLJANJA MLADE KARATE ELITE

Posljednju subotu u veljači Omišalj je, točnije Društveni dom, bio domaćin prvih regionalnih karate priprema U12 i U14 za selekciju i uvod talentiranih mladih natjecatelja u novoformiranu nacionalnu reprezentaciju Hrvatske u karateu za mlađe uzraste.

U sklopu priprema koje je organizirao Hrvatski karate savez održan je trening na kojem je sudjelovalo sedamdesetak dječaka i djevojčica iz Primorsko-goranske županije, među njima i mladi otočni karatisti iz Karate kluba „Krk Croatia“. Trening su vodili Viktor Čubrić, trener Hrvatske karate reprezentacije U12/U14 i trener Karate kluba „Krk Croatia“ te koordinator Hrvatskog karate saveza Rene Pernuš. – Zajedničkim treningom dobili smo detaljan uvid u trenutačne vještine i formu svih kandidata, a u obzir za ulazak u reprezentaciju gledat će se i njihovi rezultati na natjecanjima. Inače, svi koji se danas ovdje nalaze sustavno se natječu već dugi niz godina, osvajači su brojnih državnih medalja i odlaze na natjecanja gotovo svaki vikend, rekao je trener i selektor za PGŽ Viktor Čubrić od kojeg smo doznali i da će se, s obzirom na to da je za ovaj uzrast teško organizirati višednevne pripreme, tijekom ožujka održati još jedne pripreme, zajedno

s Istarskom županijom, a u travnju će biti predložena selekcija za reprezentaciju. Vjerujemo i da će svoje mjesto u njoj naći i talentirani mladi karatisti iz Njivica, dobitnik godišnje nagrade Općine Omišalj 2021. godine, Elias Josip Rudman, inače peterostruki državni prvak. – Definitivno je jedan od favorita u svojoj kategoriji i na njemu je da se iskaže i potvrdi da zaslužuje mjesto u hrvatskoj reprezentaciji,

kazao je trener Čubrić.

Sudionike u Omišlju posjetili su i glavna tajnica Zajednice sportova PGŽ Katja Luketić i predsjednik Karate saveza PGŽ Namik Dizdarević koji su im se u pauzi među treninzima obratili prigodnim riječima.

E.J.

VESLAČI „GLAGOLJAŠA“ NA PRVENSTVU U ERGOMETRIMA

Veslački klub „Jadran“ iz Rijeke u suradnji s Hrvatskim veslačkim savezom organizirao je u dvorani Zamet Croatia Open Indoor – Rijeka 2023., Otvoreno prvenstvo Hrvatske u ergometrima, a na njemu su sudjelovali i veslači iz omišaljskoga Veslačkog kluba „Glagoljaša“. Ovo je natjecanje jedno od tri u Hrvatskoj koje je uvršteno i u kalendar svjetske veslačke federacije FISA-e, što samo potvrđuje vrlo visok tehnički i natjecateljski nivo. Ne čudi stoga što se 25. veljače u Rijeci natjecalo preko 400 veslača iz cijele Hrvatske, ali i Slovenije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. – U odličnim utrkama pred punom dvoranom, naši veslači „Glagoljaša“ odlično su odradili svoje utrke i postigli svoja najbolja vremena, rekao je trener i veslač Dean Giroto, a doznali smo da su za mlade „Glagoljaše“ posebno navijali i bodrili ih i hrvatski olimpijci, braća Martin i Valent Sinković.

E.J.

MLADE RUKOMETAIŠICE "OMIŠLJA" USKORO U SENIORSKOJ EKIPI

Nakon blagdanske stanke, članovi Rukometnog kluba „Omišalj“ nastavljaju s pripremama i treninzima te daljnjim natjecanjima. A prve su započele djevojčice U-12, utakmicama 1. HRL na domaćem terenu. U subotu, 14. siječnja ugostile su ekipe Poreča i Rovinja i upisale dvije pobjede te osvojile 4 boda. Uslijedila su još gostovanja u državnoj ligi i nove dvije pobjede, protiv Karlovca i Ogulina. U vrijeme pisanja ovoga

teksta preostala su još dva kola do kraja državne lige, a rukometašice iz Omišlja korak su do završnice gdje će se 16 najboljih ekipa boriti za titulu prvakinja Hrvatske.

Sredinom siječnja i djevojke U-16 odigrale su svoje utakmice 1. HRL protiv "Zeline" i "Karlovca". Uspjeh je bio polovičan. Poraz od domaćina "Zeline", rezultatom 22:32 te nadmoćna pobjeda nad ekipom "Karlovca" 31:17. Vikend kasnije djevojke su bile na gostovanju u Puli, gdje su svladale ekipu "Trešnjevke" iz Zagreba rezultatom 30:22 i "Samobor" rezultatom 29:27. Sljedeće, a ujedno i zadnje kolo igralo se u Rijeci, gdje su omišaljske rukometašice u zadnjim minutama poražene od ekipe "Liburnija Opatija", dok su ekipu "Zameta" pobijedile rezultatom 22:17. Državna liga za uzrast U-16 je završena, a djevojke RK "Omišalj" su osvojile odlično

6. mjesto u regiji zapad, od ukupno 14 ekipa. - S obzirom na to da u tom uzrastu imamo samo tri djevojke 2006. godišta, a ostalo su sve popunjavale mlađe igralice, jako smo zadovoljni njihovom igrom i ostvarenim rezultatom u državnoj ligi, dok su one bogatije za još jedno iskustvo, kazala je predsjednica RK "Omišalj" Milica Alajbeg.

Svoje županijske utakmice u proljetnom su dijelu započele i djevojke U-14. Odličnom igrom bodove su podijelile s ekipom "Vinodola", dok su ekipu "Raba"

Labinjanki nije bila upitna, no Omišljanke su većinu utakmice uspjele pružiti dobar otpor novom prvoligašu. U drugom kolu ugostile su ekipu "Lokomotive", kada su u nepunom sastavu zbog ozljeda i bolesti izgubile rezultatom 34:25. Treće kolo, ujedno i derbi začelja, seniorke su dočekale ekipu "Senie". Odlučne, razigrane i gladne pobjeda uspjele su pobijediti rezultatom 22:17 te upisale prvu drugoligašku pobjedu, vrlo važnu za opstanak na ljestvici. - Prisjetimo se da su u prvom dijelu prvenstva seniorke čak četiri utakmice izgubile sa samo golom zaostatka. Nadajmo se da će ih veća sreća pratiti u proljetnom dijelu prvenstva. Odlučili smo da se neće u seniorsku ekipu dovesti skupa pojačanja, već će biti naglasak na tomu da priliku dobiju naše mlađe perspektivne djevojke iz ekipa U16/U14, dodala je Alajbeg i zaključila: -Odličan rad u našem Klubu odgojio je kvalitetne mlade rukometašice koje velikim koracima kucaju na vrata ozbiljnijeg sudjelovanja u seniorskoj ekipi. Mlađe djevojke su željne dokazivanja, imaju odlične rezultate iza sebe i svakako će seniorkama dati podstreha za još kvalitetniji rad, a mladima dodatnu motivaciju za ostvarivanje dugoročnih ciljeva u rukometnoj budućnosti. Pokazatelj je to da se u svakom radu treba vjerovati u proces koji uvijek donosi rezultate i

pobijedile rezultatom 22:21. Trenutno se nalaze na trećem mjestu u županiji.

Seniorska momčad započela je proljetni dio natjecanja 11. veljače protiv prvoplasirane ekipe "Rudara". Pobjeda

koji je, u ovom slučaju, zaokružio jedan entuzijastični dugogodišnji rad kluba, trenera, igraca i roditelja.

„OMIŠJANSKA METROPOLA“

- Prez malicije -

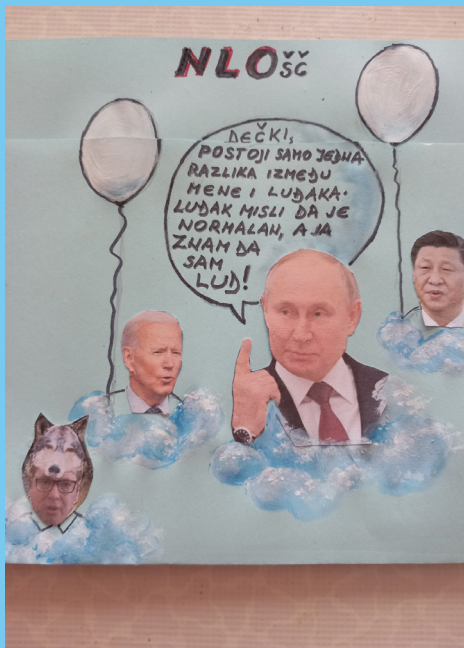
Dragi moji Omišjani i svi oni ki vole naš lipi Omišej!

Staro leto, Koledva, Bljakfest i Mesopust su za nami i već smo va Korizmi. Jušto kada sem pomislela kako su naši judi skerbni i domišljati pa ne troše nepotrebno silne šoldi na polipšavanje našega Omišja, nego lipo na božičnu girlandu dodaju nikuliko novih fjoki, malo uplečića va boji i par babanic, nažalost jutros me je Omišej dočeka prazen i tužen. Ma vero škoda. Jur se je moglo dodat još nikuliko popituranih jaj i par zečić pa bimo s istim troškom bili pronti i za Uskrs. Sada rabi opeta sve s početka, a i sami ste videli prije pasanoga Božića kuliko peno vrmena rabi za takov posal. Ja se nadam da te počēt na vrime i da nete sopeta sve pospraviti zad Uskrsa, aš vaje za tim su Duhovi, Duhovski utorek i Dan Općini. Zato bi bilo najbolje, bez novoga troška, dodat nikuliko novih ukrasi i pustiti do Stomorini, a morda i do Božića, ma boje celo leto, pa će bit bogatije, lipje i veselije.

Jako mi je drago da smo nakon par let i ove nesrične koroni, kako-tako vrnuli naš lipi, stari običaj koledvi aš, nažalost, jako malo rabi da se običaji zatereu. I na Bljakfest je prišlo fanj judi, če me posebno raduje. Nikakor ne smimo preskočiti ni ovogodišnji Mesopust. Sirota naša Marijica, ne samo da je grišna, nego su ju niki judi napali da ni dolično obečena. I dok se je ona šla doma problčić, nje mesto je na prevaru prezela druga Marija, neznajući če ju čeka. Šegava Grišna Marijica, kada je doznala če se je dogodilo, skoristila je priliku i brže-boje pobigla da škapula vlastitu glavu. Tu večer su babani na mesto nje zapalili na Placi nesričnu Mariju Štrajkiju. Grišnu Marijicu još vaviki svi išću, ali kako čujem, zgubi njoj se je seki trag. I to još ni sve! Gore od toga je to če je svekoliko pučanstvo na Placi ov nemili događaj moralo gjedat suha grla, aš ni bilo kadi naručiti žmuj vina. Takovo ča se ne pameti va Omišju. Me par da je i za ovo kriva Grišna Marijica ka je svih smutila pa neka njim je za ov put oprošćeno. Nadamo se da se ovakova sramota više nikada neće ponoviti.

Ove dnevi cela Evropa govori i piše o pjesmi „Mama ŠĆ“ pa ne bi bilo v redu da i ja ne napišem ku besedu, budući je Omišej važniji del Evropi, a pogotovo sada kada će svi moć čut našu lipu omišjansku besedu. Ja sem vero zaplakala od veselja dok sem poslušala. Neka sem i to doživela, da se ne kanta na engleskom, nego na našem staromu materinjemu zajiku! Sve to me je ponukalo da najdem vrmena kako bim mogla dubje proučiti naše stare besedi. Peno judi ne zna da je ŠĆ koren svih naših omišjanskih besed. Od toga je nastalo i naše poznato „aŠ Če?“. Kad se berzo zgovori, čuje se samo ŠĆ. Niki tvrde da je naš zajik siromašen. Ja, naprotiv,

mislim da je jako bogat, aš s malo besed moremo tuliko toga zreć. Na jeden primjer: glagol ŠĆi (va prevodu: mokri, ili cura), va samo tri slova morete doživiti i sliku i ton istoga čina. S takovimi besedami se more malo ki pohvaliti. Budući je seki zajik živ i seduro se minja, tako je i naša beseda s vrmenom sve više mekšala, pa je poradi legjega izgovora prišlo do takozvane „omišjanske palatalizacije“, kada se slovo Č sve više minja

va slovo Č. Hvala tomu, obogatili smo naš zajik s peno novih besed: šćat, šćut, šćirica, šćakula-bakula, šćirilikat, šćirpa, šćakat, šćama, šćap, šćavorit, šćerbav, šćeto, šćika, šćikadent, šćipat, šćucut, šćofnut, šćut ... . Prevod ovih besed morete nač va knjigi: „Rječnik omišaljskoga govora“ od Ivana Mahulje, ki još vavik morete nabavit va našoj Općini. Sve če sem hodela dubje i dubje va ovom znanstvenom istraživanju, prišla sem do zaključka da izvor omišjanske čekavice leži va ruskoj azbukici. Prem' da mi imamo 30 slov, a oni 31, aš imaju i zasebno slovo ŠĆ, oni imaju jeden mehki znak - b i jeden tvrdo znak - 'b kako i mi mehko ć i tvrdo č. Niki zajikoslovci su šli još deje, pa tvrde da je izvor naših besed va kineskom pismu ko je staro više od 3000 let. Meni je to malo sumnjivo, aš ako usporedim po našu: „Ste ča? Ki, če mi? Nego ki?“, i na kineskom: 你好吗 谁, 对我们有什么影响 但是谁呢, ja ne vidim sličnost, ma vrime će ben pokazati! Verujem da vam je ova moja „znanstvena dizertacija“ barem malo pomogla da uvidite vridnost naše domaće besedi. Zato nemojmo nikada zatrti to blago, nego se ponosimo š njim. Drage naše matere i oci, ja razumim da se denes dica moraju navaditi govoriti engleski, ma to ne znači da moraju pozabiti materinji zajik. Za sad tuliko o zajiku, a če se tiče samoga nastupa Merla i Perla, dobronamjerno bim jih

upozorila da su već judi va niki letih kada bi njim bilo peno boje staviti rožicu v usta, namesto vrit, aš odzada vero nimaju ča za pokazati. Ni' lipo za oko, ni' zdravo za srce. Naši judi su šegavi (kotobože inteligentni) i ja verujem da je većina razumela poruku pjesmi i prez tih starih, nagrišpanih guzic. Znajte da boduli imaju prirodni dar za razumiti ono če ni rečeno, ili ono mej redi. Jedna starija Omišjanka je znala reć: „Tebi hćeri govorim, a ti nevesto poslušaj!“ .

Najteže od svega je potle ovoga šušura prehitit se va Korizmu. Denes bi peno judi reklo da je to vrime kada se moramo ničega odreć. Krivo, površno i djetinjasto! Ma nisu nebogi judi krivi za to, nego oni ki njim te bedastoće seduro govore. Još dok sem delala, istešo mi je ovo vrime bilo teško i šćufno, aš sem seko leto morala napisati i predati Izvršenje svih udelanih posli va pasanomu letu. Domišjam se da va to vrime nis pustila nikoga va kancelariju, aš mi je rabi veli mir i sabranost za sve to udelati. Peno, peno teže od toga je načiniti iskreno Izvršenje vlastitoga života, vrnut se samomu sebi. Najlegje se je obabaniti, hraniti šoto babanice i pretvarati se da smo niki drugi judi, varati sami sebe. To se more niko vrime, ma ne seduro. Sada je pokorničko vrime kada bi se svi morali otkriti i pitati se zač smo na ovom svitu, od kuda smo arivali i kamo to gremo. Zato otvorimo svoje srce i skoristimo ovo darovano nam vrime na najbolji mogući način, vrime kušnje, samospoznaje, iskrenosti, dobrih odluk i dobrih del. Odložimo svoje babanice i provajmo se pomiriti s vlastitim savješćum (Ovo vredi samo za onih ki ju imaju.), to jest: SAMI SOBUM! Neće nam škoditi ni malo posta, ma ne poradi toga da zgubimo ko kilo, aš gre leto, nego pravoga posta od hrani, alkohola, gerdih besed, ogovaranja, kritkana, oholosti, mržnje, mobitela, televizije ... Jušto mi je pala na pamet najnovija „omišjanska“ beseda: RESETIRAJMO SE, dok smo još na vrimenu. Pred dvajsetek dan sem na televiziji komaj našla lipi film, a da ga već prije nis gjedala. Zove se „Pjesma života“, a počinja s besedami najmudrijega propovjednika Salomona, sina Davidova, kralja: „VIDJEH SVAKO DJELO POD SUNCEM, SVE JE TAŠTINA I TRKA ZA VJETROM.“; Salomon 1000. - 931. pr. Kr. „ISPRAZNOST NAD ISPRAZNOŠĆU, SVE JE ISPRAZNOST!“ Već je pasalo misec dan od tad, a ja još vaviki ne morem prestat misliti na te njegove mudre besedi.

„SJETI SE, ČOVJEČE, DA SI PRAH I DA ČEŠ SE U PRAH VRATITI!“

S ovimi besedami, od srca vam svim želim djelotvornu Korizmu, srićen i blagosloven Uskrs,

Vaša vjerna M.K.

dr. Anton BOZANIĆ,

župnik Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije

KOLUMNE

dr. Ivo BELAN

KRUHA, IGARA I KARNEVALA I TRIJEŽNJENJE U KORIZMI

Kruha i igara

Znate li kako su stari Rimljani činili svoje podanike „sretnima i zadovoljnjima“? Davali su im osnovno za jelo, a zatim su za široke mase organizirali velike zabave, najčešće u arenama i koloseumima. Masu bi najviše ponijele gladijatorske igre gdje su se jadrnici borili s podivljanim životinjama. A kad bi zatočnici uspijevali svladati opaku zvijer, masa bi dizanjem ili spuštanjem palaca dosuđivala o daljnjoj sudbini gladijatora: treba li nastaviti borbu do konačne smrti ili ga žele osloboditi. Mase su u tome uživale, da ne kažemo uživljavale se, nimalo pri tom ne mareći za sudbinu unesrećenog boritelja sa životinjama. Nevjerojatno ali istinito! U vrijeme progona kršćana u prva tri stoljeća rimske su vlasti često izlagale kršćane mučenju u arenama. Zato je stvorena latinska uzrečica: Panem et circenses, tj. Kruha i igara! To znači da je bilo potrebno nešto dati puku, malo kruha, a zatim uživanje s kojim se zaboravljalo na sve. Tako su stari Rimljani najbolje držali podanike u pokornosti! A kako su završile gladijatorske igre, pročitat ćete u nastavku.

Prestanak gladijatorskih igara

Veliki rimski amfiteatar prepun gledatelja iščekivao je početak gladijatorskih igara. U carskoj loži, bogato iskićenju zlatnim ukrasima, pojavio se car Honorije, sin velikog Teodozija. Podigao je ruku, na što se žamor u gledalištu utišao, a trube i bubnjevi najviše početak borbe. U sredinu amfiteatra izadoše dva snažna čovjeka, dva gladijatora. Jedan je u ruci držao mač, a drugi mrežu i trozub oštrih šiljaka. Najprije su obilazili krug, a onda započe borba na život i smrt. Onaj s mrežom lukavo vrebao, ali i drugi vješto izmiče. Njegov mač bljesne i odbije opasnost. Jednom je čak zasjekao protivnika po bedru, na što su gledaoci snažno zaurrali, divljački kao zvijer. Ta vika kao da je rastresla mačonošu i on se u jednom trenutku nađe u mreži. Pokušavao je panično rukama rastrgati mrežu, ali uzalud, konopi su se počeli stezati i on se naglo povučen nađe na tlu. Znajući da je svladan, zatvori oči da ne vidi svog protivnika kako će ga trozubom probosti. Razjarena publika urlala je bez prestanka i svi su držali palac okrenut na dolje, što je značilo da žele smrt pobijeđenoga. Pobjednik je držao trozub u zraku, očekujući carev znak da mu zada smrtonosni udarac. No, upravo tog trenutka skočio je iz prvih redova u arenu starac pustinjač sijede brade. Svi su se začudili. Starac priđe gladijatoru, istrgne trozub iz ruke i poviče: „U ime Kristovo neka prestanu neprijateljstva, neka bude mir. Krist je prolio svoju krv za mir, pa zar nije dosta krvi?“ Tek što je izgovorio, čuli su se iz arene povici: „Što se ti, starče, miješaš u to, mi smo platili zabavu i gledamo borbu. Ne miješaj se u naše pravo! Idi odakle si došao!“ (Da bi to bilo danas, možda bi ta ista rulja galamila da narušava njihova ljudska prava i da ga treba prijaviti nadležnim pravobraniteljima, možda u Helsinki Watch!) I zasuli su starca kamenjem. Starac je izdahnuo. Ali smrt sjeda starca rodila je nešto neočekivano, do kraja nepredvidivo. Gladijator s trozubom bacio je mrežu i otišao van, dok se pobijeđeni jadrnik pridizao u čudu. A car Teodozije nije imao mira nakon ovog događaja. Nekoliko dana poslije izdao je naredbu kojim se zauvijek ukidaju gladijatorske igre. Bilo je to 398. godine.

Karnevalske zabave

O koronavirusu prestalo se pričati. Ima li ga još ili ne? – više nije važno. A cijepljenje? Tko zna, možda se već pokvarilo? Ili će izmisliti neko novo? Vidjet ćemo što će dosanjati svjetski umnici i što će postati „in“. Zaboravimo!

U tijeku mesopusnog događanja u središtu kulturne pozornosti je Rijeka, „prijestolnica kulture“ i njezino velebno „događanje karnevalskog naroda“ na Korzu. Zbog čega se ljudi opuštaju, maskiraju, stavljaju na sebe maske i prenušavaju se u neke druge osobe kako bi bili gledateljima što zanimljiviji, možda i izazovni, te se smišljeno pripremaju i kreću u organizirane povorke? Zasiurno, razni su motivi u igri. Jasno je, nitko nije protiv zabave i opuštanja dok god je to u nekim okvirima. Veoma je znakovito, možemo reći čak i opasno, kada karneval postane središnji i gotovo jedini kulturni domet pojedinog kraja i mjesta, kad postane toliko sličan staroj rimskoj lakrdiji pod krilaticom Kruha i igara.

Osvježiti prostore duha, psihe i tijela

Korizmeno vrijeme započinje srijedom Pepelnicom koja je obilježena osebnim znakom, a to je obred pepeljenja. Čemu pepeljenje, odnosno posipanje glave pepelom? Simboličnim obredom pepeljenja želimo posvijestiti i priznati otprilike ovo: Čovječe, ne umišljaj si previše. Budi malen. Darove koje imaš Božji su; to što jesi Bog ti je dao, a ti s njima samo upravljaj i surađuješ. Kad god nastojiš smisao života vezati sam na sebe, gubiš se u prašini vlastite površnosti i prelaziš u samodopadnost, suštu suprotnost iskonske duhovnosti. Zato se sjeti da bez Božjeg djelovanja u nama ostajemo prah i u prah se vraćamo. Najprije mislimo da smo svemoćni, a zatim ostajemo zapanjeni i svi u strahu od koronavirusa.

Korizma pruža novu mogućnost da se ispravi ono što nas najviše pritište. Označuje vrijeme koje ozdravlja naš duh, psihu, ali i tijelo disciplinom u jelu, piću i radu. Kome nije potrebno iscijeliti teret krivih emocija i maštanja, teških misli i briga? Stoga korizma želi osvježiti prostore duha, psihe i tijela. Otvora vrata novom početku, proljeću života i cjelovitog našeg zdravlja: duhovnog, psihičkog i tjelesnog.

MOŽE LI GLAZBA LIJEČITI?

S potencijalom da se bori protiv infekcije, da ublažava bol i da olakšava autizam, ugodna melodija može biti jaki lijek

Uz glazbu manje bolova

Na kalifornijskom sveučilištu u Northridgeu, postoji klinika za liječenje uz pomoć glazbe. Između ostalog, iznimno dobre rezultate postižu u autistične djece. Njihovi terapeuti ohrabruju i potiču takvu djecu da se izražavaju i uz pomoć sviranja različitih instrumenata i držanja ritmova na bubnjevima. Također, terapeuti uključuju razgovor u pjesme, kako bi potaknuli takvu djecu da govore.

Istraživači u različitim dijelovima svijeta otkrivaju da muzika može pomoći u ozdravljenju na različite načine. Žrtve opekotina koje se, za vrijeme mijenjanja zavoja, potiče i ohrabruje da pjevaju, osjećaju manje bolova. Na primjer, bolesnici koji imaju rak i koji redovno slušaju glazbu i pokušavaju različite improvizacije na muzičkim instrumentima, doživljavaju pad količine stresa hormona u krvi, a njihov imunološki, obrambeni sustav postaje jači.

Utjecaj glazbe na autizam

Dio ljekovite moći muzike dolazi od njezine sposobnosti da olakša tjeskobu, koja može potisnuti imunološku obranu organizma, a također može pojačati osjećaj bola. Muzika, posebno pjevanje, odvraća čovjekovu misao od patnje i smanjuje psihičku napetost. Pomažući pacijentima da se opuste, muzika smanjuje bolove i može čak ubrzati ozdravljenje.

Iskustva s autističnom djecom ukazuju da učinci glazbe idu i dalje, utječući čak i na razvoj mozga. Terapeutska primjena muzike izgleda da aktivira različite dijelove mozga, uključujući nervnu mrežu povezanu s kontrolom motoričkih funkcija, memorije i govora. U spomenutoj klinici koriste blisku vezu između glazbe i pokreta kako bi pomogli ljudima čije su kretnje usporene, kao posljedica moždanog udara, cerebralne paralize, mišićne distrofije i Parkinsonove bolesti.

Ponovno otkrivanje blagodati glazbe

Jedan poznati muzički terapeut kaže: “Tradicionalni iscjeljivači primjenjivali su pjesme i bubnjeve stoljećima. Mi jednostavno ponovo otkrivamo ono što su oni oduvijek znali, a to je da muzika, putem njezinog jakog učinka na psihu i tijelo, može biti snažno sredstvo koje pomaže da se ljudi osjećaju dobro.”